

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Socialt arbete - ledning och organisering 180 hp

KANDIDATUPPSATS

Att arbeta med ensamkommande flyktingbarn

En kvalitativ studie ur ett personalperspektiv på
HVB-hem

Hevi Auat, Rajmonda Salihu

Delkurs 2: Uppsats, 15 hp

Göteborg 2015-06-23

Högskola i Halmstad
Socialt arbete- Ledning
och organisering
Termin 6, delkurs 2
Examensarbete, 15 hp
VT 2015

Att arbeta med ensamkommande flyktingbarn

En kvalitativ studie ur ett personalperspektiv på HVB-hem

Författare: Hevi Auat och Rajmonda Salihu
Handledare: Helena Taubner
Examinator: Carin Nyman Staland

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka vilket stöd ensamkommande barn behöver vid ankomsten till Sverige utifrån personalens erfarenhet. Metoden är en kvalitativ studie som baseras utifrån intervjuer och litteraturkunskap för att få mer ingående och friare svar från intervjupersonerna. Huvudteman som framkom under intervjuerna är grundläggande behov, stödet som erbjuds, trygghet, föräldragestalter, utbildning, fritid och hinder i arbetet. Samtliga intervjupersoner beskriver ungdomarnas behov mycket olika då det skiljer sig från person till person. Det stöd barnen får är den viktigaste faktor som de ensamkommande barnen behöver för att kunna utvecklas och få ett bättre och tryggare liv. Resultatet visar att personalen har vetskap om all den kunskap som behövs för att kunna vara en bra förebild och en stödjande vuxen i barnens vardag. Det framkom tydligt hur relationen och tryggheten för de ensamkommande barnen är avgörande och betydelsefull för att arbetet med dem ska fungera. Personalen menar att inom de flesta HVB-hemmen så försöker man skapa och bli en bra familj, man skapar någon slags familjestruktur där man går in i olika roller såsom mammaroll. En del av personalen som inte har en ”familjeroll” har en bra kompisrelation till de här barnen. Personalgruppen är väldigt olika och det är olika personligheter bland dem vilket är väldigt bra anser personalen. Det framkom under intervjuerna att barnen känner sig hemma i skolan tillsammans med klasskamrater. Även maten som barnen får i skolan dagligen ger en känsla av trygghet, att någon är mån om ens välmående. Personalen påpekar på hur viktigt det är för de här barnen att skapa ett kontaktnät utanför HVB-hemmet och vara fysisk aktiva. Genom att anordna olika aktiviteter försöker man få barnen att vara delaktiga och umgås med andra personer. Personalen menar att de stöter på konflikter i vardagen och att de försöker lösa det på ett smidigt sätt. Det som kan vara ett relativt stort hinder i arbetet är språket.

Nyckelord: Ensamkommande flyktingbarn, HVB-hem, trygghet, stöd, förändring.

Abstract

The aim of this study is to investigate what kind of support unaccompanied children needs when arriving in Sweden, according to the staff that is receiving unaccompanied asylum seeking children in Sweden. The method is qualitative and is based on interviews and previous research. The result shows that the main subjects who were of interest from the interviews are elementary need, the support offered, security, “parental gestalt”, education, leisure, obstacles in the work.

All the interviewees describe young people's needs very different when it differs from person to person. The support children receive is the most important factor that unaccompanied children need to be developed and get a better and safer life. The results show that the staff is aware of all the knowledge needed to be a good role model and a supportive adult in children's lives. It was clear how vital the relationship with the unaccompanied children is to be able to work. The staff believes that in most HVB homes they try to create and become a good family. Within each HVB home created some kind of family structure where you go into different roles such as mother's role. Some of the staff did not have a "family matter" has been a good friend relationship with these children. The group is very different and there are different personalities, among them, which is very good according to the staff. Emerged during the interviews was that the children feel at home in the school where one follows a certain pattern, one with classmates creates community that lead to these children perceiving them as family. Even the food that is assigned to the school every day gives a sense of security that someone cares about their well-being. The staff points out how important it is for these children to create a network of contacts outside the HVB home and be physical active. By organizing various activities to try to get kids to participate and socialize with other people.

Obstacles in the work: The staff believes that they encounter conflicts of everyday life and simultaneously try to solve it smoothly. One pretty big obstacle in the work is communication due to lack of language knowledge.

Keywords: Unaccompanied children, HVB, safety, support, change.

Förord

Vi vill härmed tacka samtliga personer från arbetsgruppen som har ställt upp på intervjuer och delat med sig av sina upplevelser och erfarenheter av att arbeta med ensamkommande flyktingbarn. Dessa personer har bidragit till att ge oss en bredare syn på arbetet med ensamkommande barn. Studien hade inte varit möjlig att genomföra utan er. Vi vill även tacka vår handledare Helena Taubner för god handledning, stöd och vägledning genom vår uppsatsskrivande.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INTRODUKTION/INLEDNING	1
1.2 STUDIENS FRÅGESTÄLLNING	1
2. BAKGRUND	2
2.1 MYNDIGHETSSTATISTIK	2
2.2 KOMMUNENS ANSVAR VID ANKOMSTEN.....	2
2.3 OLIKA TYPER AV HEM FÖR ENSAMKOMMANDE.....	3
2.4 INTEGRATIONSPROCESS FÖR ENSAMKOMMANDE BARN.....	4
3. TIDIGARE FORSKNING	5
3.1 NYANLÄNDA FLYKTINGAR.....	5
3.2 VÅRD	5
3.3 SOCIALARBETARNAS ROLL.....	6
3.4 SAMMANFATTNING	8
4. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	8
4.1 MASLOWS BEHOVSTEORI	8
4.2 GOFFMANS ROLLTEORI.....	9
5. METOD	11
5.1 KVALITATIV STUDIE MED HERMENEUTISK UTGÅNGSPUNKT	11
5.2 URVAL.....	12
5.3 FÖRBEREDELSE OCH DATAINSAMLING.....	13
5.4 ANALYS.....	13
5.5 SÖKSTRATEGI	14
5.6 ETISKA ÖVERVÄGANDE.....	14
5.7 KVALITETSKRITERIER.....	15
6. RESULTAT OCH ANALYS	16
6.1 GRUNDLÄGGANDE BEHOV	16
6.2 STÖDET SOM ERBJUDS.....	17
6.3 TRYGGHET.....	20
6.4 FÖRÄLDRAGESTALTER.....	22
6.5 UTBILDNING	24
6.6 FRITID.....	25
6.7 HINDER I ARBETET	26
7. DISKUSSION	27
7.1 METODDISKUSSION	27
7.2 RESULTATDISKUSSION.....	28
8. SLUTSATS	32
8.1 FÖRSLAG PÅ FRAMTIDA FORSKNING	32
REFERENSER	33
BILAGOR	37
BILAGA 1 INTERVJUGUIDE.....	37
BILAGA 2 INFORMATIONSBREV.....	38
BILAGA 3 SAMTYCKESBLANKETT 1/2.....	39
<i>Ensamkommande barns stöd i Sverige</i>	39
SAMTYCKESBLANKETT 2/2	40

1. Introduktion/inledning

Ensamkommande flyktingbarn är ett officiellt begrepp för barn och ungdomar som kommer till Sverige utan föräldrar eller annan legal vårdnadshavare (Migrationsverket, 2015). Dessa barn är en utsatt grupp i samhället och samhället tar stort ansvar för att hjälpa dem på bästa sätt. Det finns olika faktorer som skapar migration. I dagens samhälle finns det stora ekonomiska och strukturella skillnader mellan olika länder, religioner och politisk instabilitet såsom krig och fattigdom som skapar flyktincitament. Ensamkommande barn och ungdomar flyr oftast för att undvika att bli gatusoldater eller medverka i tvångsgifte, men likaså för våld i hemmet eller förföljelse (Socialstyrelsen, 2013).

Meeuwisse och Swärd (2006) menar att socialt arbete finns i områden där människor samspelar med sin omgivning där man utgår från teorier om mänskligt handlings sätt. Vidare menar författarna att socialt arbete handlar om att hitta lösningar till olika mänskliga relationer och sociala förändringar för att gynna människors välfärd. Frågan är vad det är för stöd ensamkommande flyktingbarn behöver vid ankomsten till Sverige, och detta kommer vi utförligt att beskriva i vår uppsats. Fler och fler människor tvingas att fly undan våld och förföljelse i världen. Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat de senaste åren och det är inte enbart i Sverige utan även i andra europeiska länder. Orsaken till detta är krig och oro som finns i Mellanöstern, Afrika och även i andra länder (Migrationsverket, 2014 a).

Magnusson (2011) menar att det är svårt att anpassa sig till ett nytt samhälle då man riskerar att utveckla känslomässiga svårigheter. Enligt Kohli (2006) är personalens bemötande av ensamkommande flyktingbarns behov och stöd viktig för att hjälpa barnen till en gynnsam framtid. Skola, boende, goda sociala nätverk och stödjande vuxna är viktiga hälsofrämjande faktorer för ensamkommande flyktingbarn menar Ascher (2009). Det stöd och omsorg ensamkommande flyktingbarn får i ankomstlandet har stor betydelse och påverkar dem på längre sikt. Men frågan är om barnen får det stöd de behöver i ankomstlandet? Ensamkommande flykting barn är en sårbar grupp och det måste finnas ett fungerande system för de här barnen för att kunna hjälpa dem på bästa sätt samt ge dem den trygghet de behöver. Metoden som vi har använt i den här studien är en kvalitativ metod som baseras på kurslitteraturer och vetenskapliga artiklar. Intervjuerna ska vara semistrukturerade, vilket innebär att fokus ligger på intervjupersonens frihet och möjlighet att forma svaren på sitt eget sätt. Syftet med föreliggande studie är att undersöka vilket stöd ensamkommande flyktingbarn behöver vid ankomsten till Sverige utifrån personalens erfarenhet på HVB-hem.

1.2 Studiens frågeställning

Hur resonerar personal på HVB-hem om stödet som erbjuds till ensamkommande flyktingbarn?

2. Bakgrund

Ensamkommande flyktingbarn är en beteckning på barn under 18 år som vid ankomsten är skilt från sina föräldrar eller annan vuxen person som anses ha trätt i föräldrarnas ställe (Socialstyrelsen, 2013).

2.1 Myndighetsstatistik

Under månaden januari och februari 2015, har 1051 ensamkommande barn sökt asyl i Sverige, vilket är en ökning på över 70 procent jämfört med 2014 (Migrationsverket, 2015). Av dessa ensamkommande barn var cirka 16 procent flickor som motsvarar 170 flickor. I Migrationsverkets mottagningssystem fanns det den 1 mars, 5010 asylsökande ensamkommande barn inskrivna.

- Under 2015 har 457 ensamkommande barn beviljats uppehållstillstånd, vilket motsvarar 74 procent.
- Under året 2014 sökte drygt 81 000 asyl i Sverige där 3280 ensamkommande barn beviljades uppehållstillstånd.
- 2013 beviljades 1995 ensamkommande barn uppehållstillstånd.

Handläggningstiden för ensamkommande barn är i genomsnitt 162 dagar (Migrationsverket, 2015).

Under 2014 ökade antalet ensamkommande barn till Sverige oerhört mycket och under 2015 beräknas cirka 7800 ensamkommande barn söka asyl i Sverige enligt Migrationsverkets prognos till regeringen. Det är viktigt att kommunen kontinuerligt rapporterar sina lediga platser till Migrationsverket för att dessa barn ska beviljas boenden omedelbart (Migrationsverket, 2015). Under vartiden ankommer färre barn in i landet vilket gör det lättare för kommunerna att bevilja boende till alla barn. Under hösten är det stor brist på boenden till dessa barn då fler barn kommer och söker asyl.

2.2 Kommunens ansvar vid ankomsten

Staten ger riktlinjer till kommunerna och det är kommunerna som har det största ansvaret för att ensamkommande flyktingbarn får ett bra mottagande samt ge det stöd barnen behöver och har rätt till (Migrationsverket, 2015).

När ensamkommande barn kommer till Sverige och söker asyl erbjuds barnen ett tillfälligt boende i ankomstkommunen. Det finns även överenskommelse med kommuner om mottagande av ensamkommande barn, så kallad anvisningskommun

där det finns boendeplatser för både barn som har fått uppehållstillstånd och barn som är asylsökande. Den tilldelade kommunen ansvarar för omhändertagandet under den tiden barnen är asylsökande samt även efter att barnen får beviljat tillstånd att stanna i Sverige (Migrationsverket, 2015). Det är kommunerna som ansvarar för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar, länsstyrelsen förhandlar med kommunerna om mottagningsplatser och kommunerna tecknar sedan överenskommelser om mottagande med Migrationsverket (Migrationsverket, 2014 b).

Enligt utlänningslagen ska Migrationsverket ta hänsyn till barnets bästa:

- Alla barn har rätt att komma till tals.
- Alla barn har rätt att gå till skolan.
- Alla barn har rätt att återförenas med sin familj.

Migrationsverket (2014 c) belyser att alla barn har rätt att få vara med sin familj enligt barnkonventionen. Svenska myndigheter försöker att hitta barnets föräldrar samtidigt som Migrationsverket utreder barnets asylsökande (Migrationsverket, 2014 c).

2.3 Olika typer av hem för ensamkommande

I Sverige finns det tre typer av boenden för barn och ungdomar med vård och behandling och dessa är bland annat:

- Familjehem
- Jourhem
- Hem för vård eller boende (HVB).

HVB är hem som tar emot barn och ungdomar för vård eller behandling. HVB verksamheter tar emot barn och ungdomar som både har beteendesvårigheter och är ensamkommande. HVB-hem i Sverige har mellan 3-25 platser men de flesta boendena har mindre än tio platser och det är statens institutionsstyrelse, privata vårdgivare, kommuner eller landsting som driver dessa HVB-hem (Socialstyrelsen, 2013).

Det finns tre olika typer av HVB-hem för ensamkommande barn och ungdomar: transitboende för nyanlända ungdomar, olika former av boenden för dem som söker asyl och olika former av boende för dem som fått permanent uppehållstillstånd. Vissa barn som söker asyl i Sverige kommer från svåra förhållanden, och Socialstyrelsen har då valt att utgå från behovsområdena i BBIC-systemet (Barns behov i centrum). Ofta är det barnens psykiska ohälsa som kommer till uttryck såsom sömnsvårigheter och mardrömmar (Socialstyrelsen, 2013).

I de olika HVB-hemmen läggs fokus på att den unga ska lära sig att vara självständig och klara sig själv i vardagen vad gäller städning, tvättning, passa tider, hantera risker etc. I vissa HVB-hem anser man att det är viktigt att barnen är delaktiga i vardagen såsom att vara med och bestämma matmenyn på boendet, vilket kan bidra till stor delaktighet (Socialstyrelsen, 2013).

Enligt tidigare forskning har skolan en stor central och betydande roll för dessa ensamkommande barn och ungdomar. Skolan viktigaste uppgift är att utbilda barnen samt ge en trygg struktur för barnens nya vardagsliv, vilket kan vara betydelsefullt och hälsofrämjande för dessa barn. Skolan är en viktig mötesplats för att kunna skapa nya relationer som gör det lättare för dessa barn att trivas i sitt nya hemland (Socialstyrelsen, 2013).

Myndigheter och andra aktörer ska vara iblandade i arbetet med ensamkommande barn utifrån sitt specifika ansvarsområde, för att kunna tillgodose den ungas behov på bästa vis. Det är även viktigt att socialsekreterare, boendepersonal erbjuds kompetensutveckling för att kunna samtala och förstå barnens behov och situation på bästa vis. De ska även utgå från olika faktorer såsom, att sätta barnens behov i centrum först, främja deras hälsa och utveckling, göra vården och omsorgen trygg med likvärdiga valmöjligheter samt bevara barnens resurser och ge kunskapsstöd till personal och uppdragstagare (Socialstyrelsen, 2013).

2.4 Integrationsprocess för ensamkommande barn

Integrationsprocessen för ensamkommande barn i det svenska samhället har betydelse för skolan, vidare utbildning, fritiden samt omsorgssituationen. När det talas om omsorgssituationen talar man om både informella och formella kontakter som ansvarar för barnen. Vad det gäller fritiden talar man om fritidssysselsättning och det sociala nätverket. Skolgång och vidareutbildning är viktiga sysselsättningar i integrationsprocessen. Det finns dock studier som visar att de ensamkommande barnen som har blivit sysselsatta efter tio år i Sverige, kunnat grunda sig i en gynnsam livssituation som unga vuxna (Hessle, 2009).

Familj, vänskap och identitet är viktiga aspekter som är av stor betydelse för de ensamkommande barnen första tiden i Sverige. Det är viktigt att poängtera att ensamkommande barn behöver trygghet i samband med ankomsten till det främmande landet, då de kommer från krig och förföljelser. Vissa ensamkommande barn återförenas med familj och släkt som tidigare kommit till Sverige vilket är positivt då barnen känner en viss samhörighet och trygghet med sina anhöriga. På grund av kulturskillnad och ett visst främlingskap som förekommer i det svenska samhället kan vissa barn känna sig hemma i Sverige medan andra inte gör det (Wigg, 2008).

3. Tidigare forskning

Nedanstående text beskriver tidigare forskning, både nationell och internationell forskning som är relevanta för den här studien. Nedanstående avsnitt beskriver även tidigare forskning som ger en djupare förståelse för ensamkommande barns deltagande i samhället, men också för att förklara möjligheter och hinder i integrationsprocessen såsom hur det professionella förhållningssättet är avgörande för bemötandet av ensamkommande barn.

3.1 Nyanlända flyktingar

Gustafson (2004) menar att det är viktigt att nyanlända flyktingar har kännedom om vilka rättigheter och skyldigheter dem har i ankomstlandet. Ensamkommande asylsökande flyktingbarn har ökat de senaste åren i Sverige och är en oerhört sårbar grupp. Enligt Ascher (2009) är det viktigt att ensamkommande barn och ungdomar får den stöd, respekt och omsorg dem behöver för att begränsa deras tidigare trauma. Det stöd och omsorg de får i ankomstlandet har stor betydelse och påverkar dem på längre sikt och därför är det oerhört viktigt att detta stöd erbjuds.

Ekblad & Raundalen (2005) belyser i sin artikel att myndigheter oftast kräver fakta om barnen innan de kan agera. Deras syfte var att få fram hur myndigheter oftast vill få fram statistik om de asylsökande barnen innan de kan agera. Myndigheterna menar att de flesta barn som söker asyl oftast har en baktanke då hyckleri är fokus, vilket tyder på att myndigheter har brist på empati. Barnens psyke påverkas av många års asylväntan samt föräldrarnas förtvivlan och oron. De ensamkommande barnen flyr till ett tryggare land för att få den trygghet de förtjänar och självklart finns det vissa som utnyttjar detta för att få komma till ett bättre samhälle, men det betyder inte att man skall dra alla över en kam och se det onda. Det rör sig i slutändan alltid om att sätta barnens behov och välmående i fokus och myndigheter bör ha mer kunskap om det (Ekblad & Raundalen 2005).

3.2 Vård

Enligt Johansson, Ljungberg-Miklos & Parnegård (2006) visar det sig att vissa ensamkommande barn visar psykisk ohälsa redan innan ankomsten till Sverige. Detta då föräldrarna lider av ett trauma som relaterar till att inte kunna utföra stöd för sina egna barn. Det är även svårt att tillfriskna efter ett svårt trauma och enligt undersökningar har det inte visats någon snabb tillfriskning efter placering på sjukhus (Ljungberg-Miklos & Parnegård 2006).

Aronsson et al. (2009) undersökte om ADL (aktiviteter i dagligt liv) och fysiska sjukdomar hade samband med asylsökande flyktingbarn. Studien visade att nästan hälften av barnen som undersökts, redan tidigare registrerat självmordstankar och mer än hälften av dem hade haft traumatiska upplevelser i sitt hemland. Det är inte troligt

att veta vad dessa barn gått igenom innan ankomsten till Sverige, men många av dem är oerhört psykiskt instabila och blivit illa behandlade i hemlandet. Enligt Forslund & Johansson (2012) leder det oftast till ökad PRS symptom (Pervasive refusal syndrome) som är socialt tillbakadragenhet, vägran att äta, röra sig, tala och sköta personlig hygien. Det krävs behandling och terapi för att kunna övervinna vissa delar av detta symptom på något vis.

Johansson et al. (2009) beskriver i sin artikel om ensamkommande traumatiserade flyktingbarn och hur uppehållstillstånd kan orsaka psykiatriska komplikationer. Syftet var att beskriva hur barn försämras efter att de fått permanent uppehållstillstånd, alltså deras psykiska tillstånd. Studien har baserats på fyra fallrapporter då fyra pojkar fick intervjuas efter att de fått permanent uppehållstillstånd. Dessa pojkar har varit med om en del stressfaktorer och misshandlats under en lång tid under flykten till Sverige. Detta har resulterat till aggressiva beteenden vilket kan leda till andra farliga beteenden (Johansson et al. 2009). Hessle (2009) beskriver däremot att ensamkommande flyktingbarn mår bättre efter att de har fått permanent uppehållstillstånd då hon har gjort en avhandling som baseras på en tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns erfarenheter och livsvillkor. Hur de efter permanent uppehållstillstånd levt sina liv som unga vuxna i Sverige. Hon belyser även hur tillvaron för dessa barn var innan de kom till Sverige och hur deras välmående blev efter att de fick stanna i Sverige. Studien baserades genom hälsoformulär, intervjuer och resultatet visade att de ensamkommande barnen skapat en mer gynnsam tillvaro som unga vuxna efter beviljat uppehållstillstånd Hessle, 2009).

Gustavsson (2005) har skrivit en artikel om asylsökande barn och hur vården för dessa barn skiljer sig åt från vad de svenska barnen får. Hans syfte var att få fram om de asylsökande barnen får den vård som dem behöver. Det han kom fram till var att de asylsökande barnen inte får en likvärdig vård som de svenska barnen vilket han anser leder till särbehandling. Han belyser även att det finns brist på etik och det behöver lyftas fram för att lösa problemen. Kongstad (2005) har skrivit en artikel om "läkaretiken och de apatiska flyktingbarnen" vilket syftet var att få fram vilka problem som kan uppstå när barnläkare blir delaktiga i omänsklig hantering av barn, vilket betyder att de tvingas ingå i en process som inte är förenligt med de grundläggande medicinska principerna en läkare ska följa. Det han kom fram till var att läkarna kan vägra till att utföra arbetsuppgifter då det kan uppstå konsekvenser för både patienten och för läkaren själv, då patienten inte kan få den hjälp och redskap som behövs, samt att läkaren kan förlora sin rättighet till att utföra vård (Kongstad 2005).

3.3 Socialarbetarnas roll

Kohli (2006) menar på att socialarbetarnas roll i bemötandet med ensamkommande barn är beroende av förekomsten av en god relation mellan professionella och barnet.

I detta ingår den professionellas emotionella engagemang i barnets liv utifrån ett förtroendefullt förhållningssätt. Det är viktigt att socialarbetets praktik har anknytning, sammanhållning samt sammanhang. Hessle (2009) menar att ensamkommande barn kan berövas sina grundläggande rättigheter i mottagarländer på grund av att socialarbetarna inte aktivt agerar rätt mot orättvisor som barnen har blivit utsatta för. I kommuner med tydliga planer och strategier strävar man i första hand efter att ensamkommande barn skall lära sig att använda sina mänskliga rättigheter. Därför är det nödvändigt att de professionella som bemöter asylsökande ensamkommande barn bemöter barnens behov med ett respektfullt och empatiskt sätt, samt med hjälp av kunskap förstå barnens traumatiska upplevelser (Hessle, 2009).

Enligt Ekblad et al. (2012) har hälsosamtal en betydande stor roll för utvecklingsprocessen för att behandla ens traumatiska psyke, och det är enbart en liten del av de utsatta barnen som får en ordentlig uppföljning. Det finns olika faktorer som kan påverka hälsan hos flyktingbarn. För att barnen skall få en hälsosam utveckling, är familjeförhållanden väldigt viktiga. Desamma gäller de miljöer barnen placeras i efter flytten. Miljön är oerhört viktigt för dessa barn då det har stor betydelse för hur de utvecklas i livet (Janson 1998).

Keselman et al. (2008) beskriver i sin artikel om hur kommunikering med asylsökande barn ska vara professionell och man bör ha kunskap om hur man pratar med dem, vilka frågor som skall ställas och bemötandet. Syfte var att undersöka översättarnas trovärdighet av budskapen som tolkades och detta gjordes genom intervjuer av barn och handläggare. Han kom fram till att personer som intervjuar förlitar sig på fokuserade frågor istället för att ställa raka frågor där svaren kan vara långa och ha en betydelse. Han kom även fram till att intervjuare och översättare bör ha utbildning för att kunna ge de asylsökande barnen ett bättre bemötande (Keselman et al. 2008).

Enligt Kohli (2006) är kommunikation det viktigaste verktyg som har stor betydelse inför alla situationer man hamnar i, särskild med barn. Han menar att kommunikationen med ensamkommande barn är relevant i bemötandet, vilket är svårt då de professionella och barnen inte talar samma språk och samtalen är beroende av tolken. Språksvårigheter är stora hos personalen på HVB-hem menar Höjer & Magnusson (2008). Det gäller att ha respekt och hänsyn till vad barnen har att berätta om då vissa områden kan vara känsliga. Nielsen, Valentine & Sporton (2006) belyser i sin artikel att det är viktigt att lyfta fram rätt budskap om ensamkommande barn. Samhället, skolan och hemmet har stor betydelse för hur barnens utveckling utvecklas och för att kunna uppnå positiva resultat under svåra omständigheter. Höjer & Johansson (2012) menar att skolan är en strukturerad och trygg plats för barn och ungdomar och det är viktigt att utbildade lärare, mentorer och skolsköterskor möter dessa ungdomar med empati och engagemang för att få dem att känna sig sedda och uppskattade. Det är även nödvändigt att utvidga en bra lagstiftning och ett bra system som stödjer de ensamkommande flyktingbarnen (Nielsen, Valentine & Sporton 2006).

3.4 Sammanfattning

Ensamkommande flyktingbarn har ökat de senaste åren i Sverige och är en mycket sårbar grupp. Det är viktigt för dessa barn att veta vilka rättigheter och skyldigheter de har i ankomstlandet samt att stöd och omsorg erbjuds för att begränsa barnens tidigare trauma. De flesta har haft traumatiska upplevelser i hemlandet och är psykisk instabila (Ascher, 2009). Ekblad & Raundalen (2005) belyser i sin artikel att myndigheterna har brist på empati och misstror ensamkommande flyktingbarn och att de som söker asyl oftast har en baktanke då hyckleri är i fokus. De behöver sätta barnens behov och välmående i fokus och inte misstro dessa ensamkommande flyktingbarn då många års asylväntan påverkar deras psyke (Ekblad & Raundalen, 2005). Gustavsson (2005) menar att ensamkommande flyktingbarn inte får en likvärdig vård som svenska barn får vilket leder till särbehandling. Han menar på att det är brist på etik och att man måste lyfta fram problemet för att kunna hitta lösningar till det. Hessle (2009) menar att socialarbetarna måste agera rätt mot orättvisor som barnen har blivit utsatta för annars kan barnen berövas deras grundläggande rättigheter i ankomstlandet. Det är nödvändigt att socialarbetarna bemöter ensamkommande barns behov på ett respektfullt sätt och förstå deras traumatiska upplevelser. Kohli (2006) poängterar hur viktigt det är med kommunikation mellan socialarbetarna och de ensamkommande flyktingbarnen vilket inte är så lätt med tanke på att man inte talar samma språk vilket gör att man är beroende av tolk.

4. Teoretiska utgångspunkter

I denna studie används Maslows behovsteori och Goffmans rollteori som är relevanta till studiens syfte och frågeställning. Maslows behovsteori använder vi för att förstå individens grundläggande behov samt olika behov man strävar efter att tillfredsställa i livet. Goffmans rollteori använder vi för att försöka förstå och beskriva personalens relation till barnen.

4.1 Maslows behovsteori

Abraham Maslow presenterade behovshierarkin på 1950-talet och är en välanvänd teori inom olika organisationer. Kaufmann och Kaufmann (2005) menar att inom psykologin så finns det en förklaringsmetod för hur individer strävar efter att tillfredsställa olika behov. Individer tillgodoser sina behov i en viss ordning menar Maslow. Dessa behov har Abraham Maslow beskrivit i sin behovstrappa. Maslow delade upp behoven i fem huvudkategorier som är hierarkiskt ordnade i trappstegen. Det högsta steget är självförverkligande, för att den ska vara uppfylld måste alla underordnade steget i trappan vara uppfyllda (Kaufmann och Kaufmann, 2005).

Behovstrappan:

1. **Fysiologiska behov** handlar om de grundläggande behoven för att överleva såsom luft, mat, sömn, värme och vätska.
2. **Trygghet** handlar om tak över huvudet för att slippa fara samt om trygga omgivningar som kan skydda oss mot både psykisk och fysisk skada.
3. **Relationer** handlar om anknytningar till andra personer, kärlek och att man upplever en tillhörighet. Vi människor har ett stort behov av att få tillhöra en grupp och känna social gemenskap som bygger på familj och andra grupperingar.
4. **Uppskattning**, här menar Maslow att människor utvecklar sina personliga egenskaper genom erkännande, uppmärksamhet och bekräftelse.
5. **Självförverkligande** är den högsta nivån som innebär att man som människa har utvecklats och blir trygg i sig själv. Man utforskar möjligheter man har inom sig och prövar nya saker man inte gjort tidigare (Kaufmann och Kaufmann, 2005).

Maslow (1943) menar att det fysiologiska behovet är de grundläggande behoven för individen. Det fysiologiska behovet måste vara tillfredsställt innan man kan gå över till de andra stegen. Behoven behöver vara relativt uppfyllda för att kunna aktivera andra behov. Det är när de fysiologiska behoven är relativt uppfyllda som trygghetsbehovet träder fram. Trygghet är ett starkt behov individen har och det handlar om att känna fysisk säkerhet och stabilitet. Ett exempel på det kan vara barn som skiljs från sina föräldrar kan reagera med rädsla när de sammanförs med nya situationer. När dessa behov är relativt uppfyllda träder relationsbehovet fram. Individer är i behov av att få och ge kärlek från andra. Maslow (1943) menar att människor som inte får kärlek eller berövats kärlek har aggressiva beteenden.

Uppskattning handlar om självförtroende, erkännande, uppmärksamhet och bekräftelse. Individer som är nöjda med sig själva känner sig oftast trygga. En viktig faktor i denna behovstrappa är att känna respekt från andra människor och känna sig betydelsefull menar Maslow (1943). Självförverkligandebehovet är den högsta nivån som handlar om att utforska möjligheter och nya utmaningar. I den här nivån kan man bilda nära och djupa relationer med andra. Uppfyller man inte den här nivån kan man känna en tomhet. Maslow (1943) menar att det är möjligt att individer kan uppfylla alla de grundläggande behoven men inte lyckas med att bli självständiga.

4.2 Goffmans rollteori

Persson (2012) har använt sig av Goffmans teoretiska perspektiv och menar att rollbegreppet kommer från en sociologisk forskning som används för att försöka beskriva, förstå eller förklara en individs relation till samhället, till sig själv och till andra. Detta begrepp används till forskning inom yrkesroller eller liknande.

Goffman (1959) beskriver ett dramaturgiskt perspektiv där han tagit sin inspiration från den symboliska interaktionismen. Han beskriver sin rollteori som en teaterföreställning utifrån individens liv. Han menar att alla människor utspelar en speciell roll i en social inrättning där man som individ benämns som skådespelare och på något vis spelar teater för att göra intryck på sin publik, som kallas för framträdande. Genom att visa oss och berätta om oss själva kontrollerar vi vilken information vi överlämnar för att lämna ett bra intryck av oss själva och på så sätt vill vi styra vad andra får för intryck av oss.

En social inrättning är en plats där man omges av fasta gränser och där en viss aktivitet äger rum. Enligt Persson (2012) används denna teori för att skapa förståelse vid sina dagliga möten och han anser att olika organisationer eller grupper, representerar en skådeplats. Denna skådeplats uppstår vid en form av aktivitet som pågår regelbundet där sociala sammanhang finns och i detta sociala sammanhang pågår skådespeleriet och framträdandet ständigt. Med skådespel menas att man spelar en viss roll i de olika sociala inrättningarna man deltar i som exempelvis att man har en viss roll i det arbete man utför, olika roller vid olika tillfällen. Om man exempelvis är socialarbetare, är ens relation till barnen, cheferna, medarbetarna att anses som rollspecifika relationer då man utspelar en viss professionell roll i sitt yrke (Persson 2012).

När man deltar i olika aktiviteter är syftet att försöka påverka andra som deltar i den sociala inrättningen och den agerande försöker ständigt presentera och upprätthålla sig själv i en roll, detta beteende kan vara omedvetet och medvetet. Persson (2012) anser även att man kan kommunicera kroppsligt omedvetet på ett sätt som utspelas i en viss roll som andra i den sociala inrättningen uppfattar och detta kan vara något man själv inte väljer, utan det enbart uppstår. I sociala samspel och interaktioner bildas och förstärks roller bland andra i gruppen. Detta kan vara en nackdel då människor skapar ett första intryck vilket kan vara svårt att omdefiniera. När man befinner sig i en viss roll i ett sammanhang där yrket är i fokus, är första intrycket en viktig aspekt att tänka på.

Enligt Persson (2012) är individer som är med i en viss situation eller i en social inrättning observatörer, då dem inte är agerande utan istället publik. Med detta menar han att man som publik inte har någon speciell roll man spelar utan istället iakttar de personer som befinner sig i rollen. Det finns två sätt att dela upp skådespelet i enligt Persson (2012) och detta är i en främre och bakre region. I den främre regionen visas ett formellt beteende då framträdandet äger rum och där rollen skapas och upprätthålls. Men i den bakre regionen är det mer avskilt, där mask och scenkläder tas av. Här visar individen ett beteende som inte skulle förknippas med den roll som publiken vittnat.

När masken är på intar individen en social roll som är knuten till vissa handlingsmönster, rättigheter och skyldigheter, och detta är för att individen skall veta

hur man ska uppföra sig inför sitt uppträdande. Persson (2012) menar även att individen har sin förmåga att sätta sig in i olika roller som skiftar från både privat beteende till offentligt beteende. Är man exempelvis servitör, spelar man en viss roll framför sin publik "sina gäster/kunder" där man är lugn, trevlig och gästvänlig, medan man inne i köket visar sitt riktiga jag då man exempelvis är stressad.

5. Metod

I detta kapitel beskriver vi innebörden av kvalitativa studier som baseras på intervjuer och litteraturer. Bryman (2011) belyser att i kvalitativa metoder inriktar man sig på ord istället för siffror då man inte lägger fokus på att kvantifiera data. Watt Boolsen (2007) menar att det första steget i undersökningen är att besluta sig för vad det är man vill undersöka, när man har gjort det ska man leta efter användbar och relevant litteratur. Vidare menar författaren att planläggning och design är andra steget i undersökningen där man utifrån frågeställningar och litteratur sätter ihop en intervjuguide med semistrukturerade frågor. Vår undersökning är en kvalitativ metod där vi har valt att spela in intervjuerna då respondenterna fått svara öppet och fritt och alla respondenter har fått svara på samma frågor. Vi valde semistrukturerade intervjuer för att ge utrymme för följdfrågor. Vi kommer även att beskriva urval av intervjupersoner som består av sex intervjuer med personal som arbetar på två HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn.

5.1 Kvalitativ studie med hermeneutisk utgångspunkt

Bryman (2011) menar att det finns två vetenskapliga förhållningssätt och det är positivismen och hermeneutiken. Positivismen söker den objektiva sanningen där samband kan förklaras och generaliseras. Positivisterna strävar efter mätbara resultat som är riktiga och logiska. Bryman (2011) menar på att inom hermeneutiken så vill man förstå och tolka människors handlingar och deras verklighet med utgångspunkt i den sociala kontexten de befinner sig i. Man vill utifrån individens sociala handlingar och dess betydelse förstå och finna en mening. Vi kommer i vår studie att utgå från det hermeneutiska förhållningssättet genom att ställa öppna frågor för att lättare tolka och förstå deras erfarenheter kring arbetet med ensamkommande flyktingbarn.

Genom att använda kvalitativa intervjuer får man en djupare förståelse och en bredare bild om hur personalen hjälper dessa barn på bästa sätt. Patel och Davidsson (2011) menar att hermeneutiken handlar om att förstå människan, människans handlingar samt resultat av människors handlingar. Hermeneutiken används inom många vetenskapliga kunskapsområden främst human, kultur och samhällsvetenskap. Vidare menar författaren att hermeneutiken handlar om att förstå andra människor och vår egen situation i samhället som härstammar i det talande och skrivna språket.

Bryman (2011) menar att en kvalitativ ansats är induktiv, tolkande och konstruktionistisk där forskaren inriktar sig mer på ord än på siffror. Sociala egenskaper ses som en produkt av samspelet mellan individer i den konstruktionistiska ståndpunkten. Den kvalitativa ansatsen faller in väl i den här studien då den har en hermeneutisk utgångspunkt där förståelse för individens handlande står i fokus. Enligt Thurén (2007) är en deduktiv ansats när forskarna utgår från befintliga teorier om ämnet man valt att undersöka. I vår studie har vi valt att använda oss av en abduktiv ansats då vi utgått från både induktion och deduktion. Dock har vi även varit öppna för nya teorier under studiens gång genom att försöka ha ett induktivt perspektiv.

I denna studie har vi använt oss av semistrukturerade intervjuer. Vid utförandet av intervjuerna har vi en intervjuguide som vi ska utgå ifrån (se bilaga 1). Vi har några teman vi belyser i våra intervjuer, genom teman får våra intervjupersoner möjlighet att spontant svara på våra frågor. Bryman (2011) hävdar att det är genom kvalitativa intervjuer man fångar upp respondenternas egna tolkningar om vad de upplever som relevant eller betydelsefullt. I kvalitativa intervjuer ges intervjuaren möjlighet att kunna ställa följdfrågor.

5.2 Urval

Vårt urval liknar ett målinriktat urval som går ut på att betydelsefulla intervjupersoner väljs ut av forskaren som ska svara på frågorna (Bryman, 2011). Målinriktat urval innebär att vi har valt intervjupersoner som vi vet kan svara på våra frågor. Dessa intervjupersoner utsedde vi genom att ta reda på vilka HVB-hem som finns och därefter ta kontakt med dem för att kunna få intervju personalen. Efter att ha varit i kontakt med verksamhetschefer från olika HVB-hem, fick vi slutligen tag på en verksamhetschef som var villig att ställa upp för intervju av dennes personal. Verksamhetschefen kunde erbjuda intervju av personal från två av HVB-hemmen som denne driver. Studiens syfte och frågeställningar fokuserar på personalen på HVB-hemmen för ensamkommande flyktingbarn. Ett målinriktat urval ska uppfylla vissa kriterier för undersökningsområdet. Ett krav i studien är att intervjupersonerna ska arbeta inom ett HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn. Genom att intervju personalen på HVB-boendet utifrån ett målinriktat urval kan resultatet begränsas till den specifika gruppen (Bryman, 2011).

Urvalet består av sex intervjupersoner som arbetar på två HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn som är mellan 12 till 18 år gamla. Intervjupersonerna är högskoleutbildade och är både kvinnor och män. I samråd med verksamhetschefen bestämde vi tider för intervjuerna. Intervjupersonerna fick ta del av informationsbrevet och samtyckesbrevet (se bilaga 2 och 3) som skickades till verksamhetschefen via mejl.

5.3 Förberedelser och datainsamling

Vi tog kontakt med en verksamhetschef som bedriver flera HVB-hem med förfrågan om möjlighet att få intervjua personalen för att få de underlag som behövs till vår studie. Vi presenterade vår studie och syftet med studien samt överlämnade ett informationsbrev och samtyckesblankett. Innan intervjuerna ägde rum, sammanställde vi en intervjuguide (se bilaga.1) med olika frågor som skulle presenteras vid mötet med personalen. Enligt Kvale och Brinkmann (2009) är det viktigt att man är påläst i det ämne man ska redovisa samt att man har en enkel och lättförståelig intervjuguide som ska presenteras till intervjupersonerna. När vi väl var klara med vår intervjuguide skickades den vidare till vår handledare för råd, tips och justering för att få det så bra som möjligt, då frågorna är i stor betydelse för de underlag vi behöver i vår studie.

Vi delade ut informationsbrev och information om studiens syfte innan intervjuerna ägde rum. Vi använde oss även av en ljudinspelning för att sammanställningen av resultatet vi fick skulle tolkas lättare. Inspelningsinstrument kan vara en effektiv metod att använda sig av när man befinner sig i en intervju för att stärka minnet när man väl ska transkribera det. Det underlättar även för forskarna att kunna gå igenom datamaterialet, granska, tolka och analysera det för att kunna få en helhet vid skrivandet av analysen (Watt Boolsen, 2007). När intervjun väl ägde rum valde vi att använda våra mobiltelefoner där man kan spela in ljud med hjälp av ”röstmemon”. Anledningen till att vi använde oss av två mobiltelefoner var för att försäkra att väsentlig information inte kunde förloras.

Intervjuerna utspelade sig på respektive arbetsplats då vi intervjuade en person i taget då alla har olika synpunkter på hur de upplever sin arbetsplats i relation till de ensamkommande barnen. Varje intervju varade cirka 45 minuter och varje intervju genomfördes av oss båda då vi tolkar och uppfattar allting olika och får ett brett tolkningsutrymme utifrån bådars perspektiv. Efter varje intervju transkriberade vi all material vi fått från ljudinspelningarna för att sedan kunna bearbeta och analysera materialet. För att vi inte skulle missa någon viktig information lyssnade vi på ljudinspelningarna flertalet gånger. När vi väl transkriberat alla intervjuer, plockade vi ut det som var relevant till vårt syfte och frågeställning för att därefter sammanföra det i resultatavsnittet.

5.4 Analys

Vi har utgått utifrån en hermeneutisk utgångspunkt vid analysen av intervjumaterialet för att tolka och beskriva de teman som framkommit under intervjuerna. Dessa huvudteman grundar sig från studiens syfte om *vilket stöd* de ensamkommande barnen får. Vi har även sammanfattat teman som personalen tagit upp under intervjuerna om arbetet med ensamkommande barn. I analysen presenteras det väsentliga som uppmärksammas under intervjuerna. Vi valde att renskriva våra transkriberingar

utförligt på datorn för att få en helhet över vårt insamlade material. Därefter läste vi noggrant igenom texten och valde ut det som var relevant till vårt syfte genom att röd markera det på datorn. Genom att markera det viktigaste av all insamlad material såg vi tydligt vad som hängde ihop och kunde enkelt kategorisera det i olika teman. Vi valde även att ta bort det som inte var relevant till studien och fokuserade istället på de valda teman som framkom.

5.5 Sökstrategi

Inför sökandet av de vetenskapliga artiklarna samt avhandlingarna, har vi utgått från ämnet ensamkommande flyktingbarn i Sverige samt utlandet. Tanken var att få fram så mycket information om barnens välbefinnande innan och efter flytten, hur de blir omhändertagna och vilken hjälp och stöd dem får för att ta sig igenom sitt trauma. Dessa artiklar och avhandlingar har vi fått fram i Högskolan i Halmstads bibliotek, genom deras databaser.

När man väljer artiklar, kan det vara svårt att få fram ett stort utbud av artiklar. Därför får man granska vilka artiklar som är relevanta som man skall inkludera samt vilka artiklar man exkluderar då det kan finnas utbud som inte stämmer överens med den typ av studie man skall skriva om. Vi använder oss av peer-reviewed vilket innebär att alla artiklar man får fram är vetenskapligt granskad, och även en tidsbegränsning av artiklarna från år 2000 för att få fram nyare forskning. De vetenskapliga artiklarna vi valt ut vill vi använda till avsnittet tidigare forskning. De databaser vi använde oss av vid sökande av vetenskapliga artiklar är Summon, Swemed+, Cinahl samt www.avhandlingar.se.

5.6 Etiska övervägande

Enligt Patel och Davidsson (2011) finns det fyra etiska krav: informationskrav, samtyckekrav, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Inför våra intervjuer har vi tagit del av dessa forskningsetiska aspekter. Det är viktigt att alla som deltar i studien informeras om syftet med studien samt att deras medverkan är frivillig och när som helst kan avbrytas. Med informationskrav menar man att studiens syfte skall beskrivas för att deltagarna skall kunna få en helhet om vad den handlar om. Det skall även innefatta tydliga instruktioner om hur materialet används i studien samt att material från intervjuerna behandlas konfidentiellt. Forskarna skall även informera om eventuella risker och obehag som finns och det skall tydligt framgå i informationsbrevet. När varje intervju väl ägde rum informerades studiens syfte och karaktär samt de etiska principerna, både skriftligt och muntligt.

Enligt Vetenskapsrådet (2013) innebär nyttjandekravet att all material som lämnats från deltagarna, användas enbart för forskningsändamål. Det får alltså inte lånas ut eller användas i kommersiellt och vetenskapligt bruk. För att man skall uppfylla

konfidentialitetskravet, skall deltagarnas identiteter avidentifieras i samband med inspelningarna som är ett viktigt underlag för studien. Syftet är att man skall undvika att avslöja information som kan kopplas till personernas identitet. Material från intervjupersonerna har enbart används i studiens syfte samt behandlas på så vis att obehöriga personer inte kan ta del av materialet. All information som framgår av respondenterna ska behandlas konfidentiellt och deras riktiga namn kommer inte framgå i uppsatsen. De skall alltså inte kunna gå att avslöja en identitet när studien är publicerad.

För att samtyckeskravet skall klargöras, tilldelas en samtyckesblankett till deltagarna avseende medverkan som även skall skrivas under med samtycke till inspelning vid intervju. Detta ska finnas klart och underskrivet innan intervjun äger rum. Det är även viktigt att belysa att minderåriga deltagare måste ha sina vårdnadshavares samtycke och godkännande av deltagandet innan information från dem inhämtas. Finns det risker att en deltagare kan lida men, är det ytterst viktigt att samtyckeskravet uppfylls (Vetenskapsrådet, 2013). Deltagarnas samtycke uppfylldes genom ett skriftligt samtycke och godkännande till studiens deltagande.

5.7 Kvalitetskriterier

Enligt Bryman (2011) kan kvalitativ forskning förklaras som konstruktionistisk, induktiv och tolkningsinriktad vilket innebär att forskningsresultat genereras av deltagarnas uppfattning och tolkning utifrån det sammanhanget de befinner sig i. I kvalitativ forskning kan man även belysa olika kvalitetskriterier som *trovärdighet*, *överförbarhet* och *pålitlighet* som är vikten av de kvalitetskriterier som framkommer vid forskningsresultatet.

Trovärdighet innebär att all forskning säkras genom regler och etiska principer som forskningen baseras utifrån och deltagarna som deltagit i studien får ta del av resultatet. För att vår studie ska uppnå en god trovärdighet har vi tydligt förklarat tillvägagångssättet i hela forskningsprocessen. Trovärdighet kan även betyda att forskaren använder sin förförståelse genom sin forskningsprocess. Thurén (2007) menar att vår förförståelse kan påverka tolkningen av empirin. Vi har under vår studie granskat våra föregående erfarenheter och tidigare forskning som har påverkat vår förförståelse under intervjuerna. Överförbarhet menas att man som forskare presenterar de verkliga sociala situationerna som studeras för att kunna förstå överförbarhet i andra miljöer. Utifrån vår studie har vi undersökt flera personers tankar och åsikter och därefter fått olika infallsvinklar på våra frågor som vi ställt. Med pålitlighet menar Bryman (2011) att man som forskare skall försöka vara så objektiv som möjligt och inte låta ens egna personliga åsikter påverka sin studie. Vi i vår studie har försökt att vara objektiva då vi inte hade någon föregående erfarenhet om ensamkommande barn, därmed har inte våra personliga åsikter påverkat vår studie. Vi anser att vårt empiriska material har en god kvalitet genom att vi har

relevanta frågor om ämnet som vi tycker att vi fått svar på och frågorna vi har ställt till personalen har också varit väsentliga.

6. Resultat och Analys

I detta avsnitt presenterar vi vårt resultat utifrån våra intervjuer. De huvudteman som framkom under intervjuerna är *grundläggande behov, stödet som erbjuds, trygghet, föräldragestalter, utbildning, fritid och hinder i arbetet*. Med hjälp av tidigare forskning samt studiens centrala begrepp analyseras resultatet.

6.1 Grundläggande behov

Intervjupersonerna beskriver ungdomarnas behov mycket olika då det skiljer sig från person till person. Det kan vara allt från att samtala om trauma som hänt tidigare i livet till att behöva hjälp med att tvätta. Det skiljer sig även mycket beroende på vilket humör barnen är på då mat och sömn kan vara stort fokus för hur deras beteende utvecklas. Det stöd barnen får är den viktigaste faktor som de behöver för att kunna utvecklas och få ett bättre och tryggare liv. En av intervjupersonerna uttrycker sig följande:

”Ungdomarnas behov är mycket olika. Det kan vara allt från samtal om deras flytt till Sverige och all trauma de varit med om, till att behöva hjälp med att laga mat. Vissa av våra ungdomar är mer självgående än andra. Men det största behovet de alla har är att få ha en trygg vuxen person som hjälper dem framåt i svåra situationer, eller bara en trygg punkt att komma och prata av sig hos”.

Samtliga deltagare pratade även mycket om det fysiologiska behovet då mat och sömn har stor betydelse för hur deras välmående ska fungera. Enligt Maslow (1943) beträffande det fysiologiska behovet, har mat och sömn stor påverkan för att en individs behov ska uppfyllas. De flesta av barnen har sömnsvårigheter och ingen matlust då de mår psykiskt dåligt av all trauma de varit med om, hemska situationer de upplevt och iakttagit samt den stora saknaden av föräldrarna. Det fysiologiska behovet brister för ungdomarna på de olika HVB-hemmen då de brottas med sömnsvårigheter och ingen matlust. Detta är något som personalen uppmärksammar och även förbereder för de konsekvenser som kan uppstå. De konsekvenser som oftast uppstår är olika från person till person då man är olika och handskas med olika känslor. De vanligaste problemen som uppstår kan vara att ungdomarna får ett aggressivt beteende för att få uppmärksamhet, och när de fått sin uppmärksamhet träder trygghetsbehovet fram. En av intervjupersonerna pratade om ungdomarnas beteende och vad personal ska tänka på och uttryckte sig följande:

”Vid tillfällena då ungdomarna får utbrott eller beter sig utåtagerande är det viktigt att vi som personal försöker lugna ner dem med att prata lugnt och försöka lugna ner

situationen. Det är oftast vid sådana tillfällen som man måste ta extra hänsyn till hur viktigt det är att just sömn- och matrutiner uppfylls”.

Enligt Maslow (1943) är trygghet ett starkt behov som individen har för att känna fysisk säkerhet och stabilitet. Han anser även att relationsbehovet är viktigt att nå fram till då individer är i behov av att ge och få kärlek för att minska psykisk ohälsa eller aggressiva beteenden. Då dessa barn och ungdomar rest in i ett land, ensamma utan vårdnadshavare, är tryggheten svår att uppnå då man lämnat sin trygga punkt i ett annat land. Oavsett om landet varit stökigt där det uppstått mycket obehag, kan tryggheten ändå finnas vid föräldrarnas närhet. Tryggheten kan dock alltid byggas upp och det är det personalen arbetar med för att kunna uppnå ett bra välmående för dessa barn. En av intervjupersonerna nämnde hur relationen till barnen är det viktigaste för att tryggheten ska träda fram:

”Vi arbetar ständigt med att försöka få en bra relation till barnen för att de skall kunna ha någon att förlita sig på och kunna utveckla en bra relation. Har man en bra relation kan man bearbeta så mycket mer som exempelvis att få dem att lättare kunna prata med en, ta upp problem eller andra bekymmer som stör”.

Maslow (1943) anser att respekt är en viktig aspekt som bidrar till att man från andra människor känner sig betydelsefull och faktiskt uppmärksammas. Det stärker individens självförtroende och man lär sig att uppskatta både sig själv och andra. Samtliga intervjupersoner nämnde liknande perspektiv på hur respekten ges till ungdomarna och hur responsen blir tillbaka. En av intervjupersonerna uttryckte följande:

”Respekten måste finnas för att kunna uppnå de mål man strävar efter, men ibland kan det vara svårt att visa respekt när man inte får något tillbaka, men det gäller liksom att försöka se förbi det och tänka professionellt. Vi är inte deras föräldrar, utan vi ska enbart finnas där som stöd”.

6.2 Stödet som erbjuds

Enligt Migrationsverket (2014 b) ansvarar kommunerna för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. Dessa ensamkommande barn och ungdomar ska ha rätt till samma stöd och omsorg som andra barn i Sverige. De samtliga intervjupersonerna var mycket medvetna om processen som barnen går igenom innan och efter flytten. Kommunerna ska genom utredningar med barnen försöka utreda vilket stöd de är i behov av, upprätta en vårdplanering om vilka stödinsatser som behövs, samt en genomförandeplan för att målen som ställs ska uppnås.

Ascher (2009) belyser hur viktigt det är att ensamkommande barn får det stöd och omsorg de behöver för att begränsa deras tidigare trauma. Stödet och omsorgen som

erbjuds har stor betydelse för hur det påverkar barnen på längre sikt vilket personalen på HVB-hemmen har kunskap om. Personalen finns tillgängliga dygnet runt som stöd för barnen vad gäller matlagning, vägledning, läxhjälp, samtalsterapi etc. Personalen har även tillgång till hälsovård, sjukvård och psykiatriskvård som kan erbjudas till barnen då behov uppstår. De erbjuder barnen egna rum där tillgång till datorer och internetuppkoppling finns som underlättar att knyta kontakt med sina familjer som befinner sig utomlands. Barnen går i skolan för daglig sysselsättning och även aktiviteter erbjuds varje vecka såsom bowling, bio, simning, utflykter och kulturkompetens.

Stödet som erbjuds är bland annat:

- Eget rum, dator och internetuppkoppling
- Boendet ersätter matkostnader
- Terapeutiska samtal och samtalsstöd
- Kontaktperson, tolk, god man och socialsekreterare
- Studiestöd
- Myndighetsstöd
- Skolplats och läxhjälp
- Fritidsaktiviteter
- Busskort
- Veckopeng
- Hygienartiklar
- Resor vid överenskommelse med god man
- Körning med bil vid läkarbesök, besök hos tandläkaren, aktiviteter, träff med kontaktpersonen, myndigheter etc.
- Jobbansökan
- Hus-möte varannan vecka med personal och ungdomar

HVB-hemmen erbjuder busskort, hygienartiklar, och veckopeng för att barnen ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt och få en bra omvårdnad. Personalen ställer upp med körningar med bil för barnen då de är i behov av läkarbesök, besök hos tandläkaren, träff med kontaktperson eller andra ärenden hos olika myndigheter. HVB-hemmen har även hus-möte med sin personal och alla ungdomar som bor på hemmen för att diskutera nya rutiner, regler, klagomål eller annat som rör personalen och ungdomarna. Då får även ungdomarna komma till tals med tankar och åsikter de har. Personalen hjälper även till med jobbansökan för vissa ungdomar som har rätt till jobb och har intresse för det.

Personalen har vetskap om all den kunskap som behövs för att kunna vara en bra förebild och en stödjande vuxen i barnens vardag. En av intervjupersonerna uttryckte följande:

”I mitt arbete, och även det som jag själv anser är den viktigaste delen är samtalen

mellan personal och ungdom. Det är där en trygg relation byggs upp och där ungdomen kan komma och fläktat sina tankar, oroligheter och annat. I grund och botten är våra ungdomar precis som vilka andra barn som helst, fast utan en vuxen trygg punkt. Och det är just det som jag tycker är viktigast i arbetet. Att skapa en relation och kunna vara en trygg person för ungdomarna. För barnens bästa försöker vi att hjälpa dem på vägen till att bli självständiga, vuxna, trygga personer, och förhoppningsvis har gamla trauman inte lika stor påverkan som de först hade när ungdomarna kom hit”

Personalens arbetsrutiner innefattar olika rutiner, regler, överlämning, matinköp, genomförandeplan och enskilda samtal som ska dokumenteras. Meningen med att dokumentera samtalen är att det ska vara till hjälp inför genomförandeplanen för att följa ungdomens utveckling. Barnen har även hälsoundersökningar där barnens bästa sätts i fokus och personalen har ett gemensamt ansvar för detta. Enligt Johansson, Ljungberg-Miklos & Parnegård (2006) har ensamkommande barn och ungdomar psykisk ohälsa redan innan de anländer i Sverige. Oftast rör det sig om att föräldrarna inte kunnat ge något stöd till sina barn då de själva går igenom ett svårt trauma, vilket reflekterar mot barnen. Barn med psykisk ohälsa har svårt att tillfriskna efter svårt trauma vilket kan leda till att självmordsförsök kan förekomma och då gäller det att personalen tar sitt ansvar och agerar. Detta är personalen medvetna om och försöker bearbeta det med samtalsterapi med psykologer för förebyggande syfte. En av intervjupersonerna pratade om att barnen har upplevt mycket och man måste ha förståelse för det. Intervjupersonen nämnde följande:

”Det är inte så konstigt att dessa barn mår dåligt då vissa varit med om krig och sett sina nära anhöriga dö framför ögonen på dem. Det är så mycket de gått igenom som absolut inte går att förstå då de flesta som bor i Sverige inte varit med om något liknande. Därför krävs det enormt mycket hjälp till dem, så mycket som man kan ge”.

Gustavsson (2005) skrev en artikel om hur vården för ensamkommande barn och svenska barn är. Han kom fram till att vårdinsatserna ser olika ut och ensamkommande barn inte får likvärdig vård som svenska barn, vilket leder till särbehandling. Svenska barn har register för alla läkarjournaler och där finns registrerat olika sjukdomar och allt som individen gått igenom. För de ensamkommande barnen finns inga sådana journaler då de kommer till Sverige som nyanlända. Det kan dock vara svårt att behandla individer som man inte har så mycket vetskap om och kan vara svårare att exempelvis sätta diagnoser på vissa barn. Det framkom under intervjuerna att svenska barn får snabbare vård vid behov då allt finns registrerat som exempelvis tandläkarbesök, regelbundna läkarbesök redan från födseln. Det blir en längre process för de ensamkommande barnen som inte har något utdrag med sig från sitt tidigare hemland. En av personalen påpekade även hur enklare det hade varit att få fram tydliga instruktioner på läkarjournaler om barnen:

”Hade vi haft läkarjournaler där allt står om vilka undersökningar de gått igenom, vad för sjukdomar de i sådant fall har, eller om de gått igenom någon psykoterapeutisk behandling, hade det underlättat för både oss och för barnen. Nu vet man inte så mycket och processen blir svårare men vi kommer framåt med tiden”.

För att utvecklingsprocessen för individer med traumatiskt psyke ska uppnå positiv effekt, gäller det att ständigt ha hälsosamtal och psykoterapeutisk samtal (Ekblad et al. 2012). Detta är då nödvändigt för att övervinna sina traumatiska upplevelser, men dock gäller det att de utsatta får en ordentlig uppföljning.

Kohli (2006) belyser hur viktigt det är att kunna kommunicera med andra individer oavsett vilken situation man hamnar i, särskilt hos barn. Det är relevant att kunna kommunicera på ett sätt som där båda parterna förstår varandra. Under intervjun framkom det att de professionella och barnen har svårt att förstå varandra då språket skiljer sig emellan och tolk kan vara nyckeln till lösningen. Det kan exempel innebära att personalen använder sig av svåra svenska ord som barnen inte förstår, och då är det viktigt att man försöker prata i deras takt, deras typ av ordval. En av intervjupersonerna nämnde språkskillnader och vilka konsekvenser det kan orsaka:

”När jag pratar med barnen så pratar jag inte väldigt utan lite mer slang. Detta då de inte förstår vissa ord, grammatiken är för svår för dem att förstå och kan jag då prata på ett enklare sätt så är det självklart att jag gör det. Så länge det underlättar för barnen så är det inga bekymmer för mig. Konsekvenser som kan uppstå kan exempelvis vara att man uppfattar varandra fel och i vissa sammanhang kan det vara ett problem, men självklart går det alltid att lösa”.

Under intervjuerna framkom det hur barnens hälsa och livsstil utvecklas både positivt och negativt. Detta då alla ungdomar inte uppnår den livsstil de behöver på grund av olika svåra situationer de vart med om. Det är inte alla som kan uppnå en god vård och utveckling då alla individer är olika. Det viktiga är att man arbetar med att försöka uppnå målen man har för att ge barnen ett bättre liv och därför behövs det stödjande vuxna i deras närvaro som erbjuder all stöd som går att erbjuda, och det görs med värme och kärlek.

”Vi i personalen är deras trygghet och deras mittpunkt som de vänder sig till vid alla tillfällen. Vi är som en familj och ibland uppstår det problem och ibland är det underbart, men så är det hos de flesta familjer, och så är det även hos oss”.

6.3 Trygghet

Enligt Wigg (2008) känner sig vissa barn mer hemma i ett främmande land än sitt hemland, medan andra inte gör det. Det beror på vilken trygghet de upplever oavsett i vilket land de befinner sig i. Då det finns olika kulturer och människor som kommer från utlandet till Sverige, känner sig fler barn trygga när de kommer från ett annat

land till Sverige. Detta var något som vissa av intervjudeltagarna belyste att barnen som kommer från de olika länderna till Sverige för att bosätta sig här, känner sig snabbare trygga vid bemötande av personer som också har en annan bakgrund än svensk. De pratade även om hur intresserade barnen var då vissa av personalen pratade fler språk än svenska. Tryggheten består av fler delar än vad man kan beskriva, då det enbart inte handlar om att vara trygg i en viss situation, utan även där man sover, bor, äter och lever. Ekblad & Raundalen (2005) menar att det är viktigt att sätta barnens behov och välmående i centrum då dessa barn flytt till Sverige för att det är tryggare här. Personalen pratade även om miljön i hemmen som är viktiga att ta vara på, har man en trevlig och fin hemmiljö i deras närvaro, känner man sig tryggare och dagarna är lättare att ta sig igenom.

”Det är helt otroligt hur ungdomarnas beteende ändras och den respekten som visas då vissa i personalen kommer från ett annat land. Barnen slappnar lättare av och vågar visa sig själva på ett annat sätt som kanske känns mer hemma för dem”.

”Tryggheten och ens välbefinnande och relationen till det är de faktorer vi strävar efter för att själva utvecklingen ska påbörja, och vi som personal måste kunna arbeta efter de målen”.

Under intervjuerna framkom det tydligt hur relationen till de ensamkommande barnen är avgörande och betydelsefull för att arbetet med dem ska fungera. Maslow (1943) menar att relationer handlar om anknytningar och kärlek till andra individer. Relationen byggs upp genom samtal och viljan av att lära känna dem och när den relationen är uppbyggd, leder det till ett förändringsarbete grundar på trygghet och ärlighet. För att behålla en god relation, måste man stötta individen i alla tänkbara situationer för att ett förtroende ska kunna växa, detta berättade en av intervjupersonerna och uttryckte sig följande:

”För att behålla en god relation är det viktigt att man är rak och ärligt, att man vågar säga ja och nej, och man inte visar någon osäkerhet utan försöker komma fram till rätta beslut. Ger man de raka svar och beslut, räddar man dem från ovisshet och oklarhet. Man måste alltid visa att den tryggheten de har, och den relationen man har till dem och de till en, måste alltid bestå detsamma oavsett om något problem uppstår, annars försvinner tryggheten”.

Samtliga deltagare är väldigt ense om att det är viktigt att visa medkänsla och att man också är mänsklig. Det kan visas genom att berätta lite smått om vissa saker som själv gör en ledsen och att det är okej att vara rädd. De öppnar upp deras syn på att inte känna sig ensamma och där växer tryggheten snabbare. Det gäller att behandla dem som människor och inte som ett arbete. De framkom även att man måste tänka på sin professionella roll när man arbetar med barn vilket kan förknippas med Goffmans rollteori då individer sätter sig in i olika roller som skiftar från privat beteende till offentligt beteende (Persson, 2012). En av respondenterna uttryckte sig följande:

”Man ska inte glömma av att man är anställd och har en professionell roll som en stödjande vuxen för dessa barn, men självklart kan man vara mänsklig och berätta lite små saker om sig själv eller även improvisera vissa berättelser som lugnar ner dem och får dem att känna sig trygga. Allt behöver inte vara sant eller osant, men man får tänka på vad man säger då man ska vara någon typ av förebild för dem”.

Under intervjuerna framkom det även från samtliga intervjupersoner att en av den viktigaste trygghetsfaktorn som förekommer oftast är att ungdomarna är medvetna om att kunna söka stöd vid behov. De har utvecklat ett bra förtroende och en god relation för att barnen lättare ska kunna förlita sig på att hjälp finns tillgängligt vid behov. En av respondenterna uttryckte följande:

”Det är kul att se hur relationen utvecklas och ju tryggare de känner sig desto bättre mår de. Att de exempelvis kommer och knackar på ens dörr för råd och stöd värmer i hjärtat då de lika gärna kunnat hitta på annat. Det betyder att de är väl medvetna om var vi finns och till vad vi finns där för”.

6.4 Föräldragestalter

Personalen menar att inom de flesta HVB-hemmen så försöker man skapa och bli en bra familj. Inom varje HVB-hem skapas någon slags familjestruktur där man går in i olika roller såsom mammroll. Anders Persson (2012) menar att alla människor utspelar en speciell roll i en social inrättning där man som individ benämns som skådespelare och på något vis spelar teater för att göra intryck på sin publik. Personalen går in i olika roller för att vara bra förebilder för barnen och för att täcka det tomrum som barnen har inom sig. Personalen anser att den som har mammrollen lagar god mat, ger mycket kärlek och med andra ord skämmer bort dem lite grann.

Personalen försöker sitt bästa för att leva upp till sin roll och vara bra förebilder till dessa barn. En del av personalen som inte har en ”familjeroll” har en bra kompisrelation till de här barnen. Personalgruppen är väldigt olika och det är olika personligheter bland dem vilket är väldigt bra anser personalen.

”Jag har en väldigt bra kompisrelation med de flesta på boendet. Vi tränar och hittar på roliga aktiviteter ihop. Varje gång jag går hem från arbetet så frågar barnen när jag arbetar nästa gång så vi kan hitta på något roligt”.

Bland det viktigaste på ett HVB-hem är att se till att skapa en trygghet för barnen. De ska känna sig trygga i den miljö de befinner sig i samt skapa en bra familjär atmosfär. Personalen förklarade hur det lätt märks när personal blir borta några dagar, då märks det tydligt och barnen blir osäkra och frågar om vad personen befinner sig uppkommer. Personalen som arbetar upplever att barnen inte riktigt är sig själva de dagarna då ordinarie personal inte är på plats. Det kan ha med att barnen redan har

förlorat trygga vuxna tidigare och är rädda att uppleva det igen. Maslow (1943) menar att när man känner sig relativt trygg så kommer relationsbehovet fram där barnen är i behov av att få och ge kärlek. Människor som inte får den kärleken de behöver får aggressiva beteenden. Därför försöker de på boendena att ha sina fasta ordinarie personal och inte många timanställda för att inte förvirra barnen.

Maslow (1943) menar att de som tidigare haft positiva upplevelser av relation med andra och upplevt trygghet tidigare är inte i samma behov av kärlek och tillhörighet än de som har negativa upplevelser av kärlek och tillhörighet. Som personal får man vara extra uppmärksam på vad det är barnen behöver. Vissa barn behöver mer uppmärksamhet och kärlek än andra under en viss tid. En av respondenterna uttryckte följande:

”Man känner barnen så himla bra vid det här laget och vet direkt om det är någonting som inte stämmer. Så fort jag märker att de inte mår bra försöker jag få ut dem på en promenad så man kan prata i lugn och ro”.

Personalen berättar att vissa av barnen vill känna att de tillhör en grupp eller en familj och därför blir dessa barn beroende av att tillhöra en specifik grupp.

När barnen känner sig relativt trygga hemma så börjar de söka kontakter utanför hemmet menar personalen. Därför är det väldigt bra att lära barnen allt man kan lära dem just för att de ska klara sig själva ute i samhället. En av personerna som vi intervjuade nämnde följande:

”När barnen är nyinflyttade så märker man att de är väldigt blyga och håller sig oftast för sig själva. De stänger in sig på sina rum och kommer ut endast om de behöver någonting. Efter ett tag när de börjar känna sig trygga och säkra så är de ute med kompisar och umgås med personal mer”.

Personalen påpekar på hur viktigt det är att lära barnen och vägleda dem direkt från början och inte göra jobbet för dem. Man gör inte barnen en tjänst genom att servera dem allt, de ska lära sig att bli självständiga individer.

Dessa punkter strävar personalen efter inom HVB-hemmen. Att barnen själva skall:

- Laga mat
- Veta vart man vänder sig vid behov av hjälp
- Planera egna resor
- Hantera den egna ekonomin
- Sysslor i hemmet
- Delta och påverka beslut
- Hantera faror och risker
- Sköta sin klädsel och hygien
- Förmåga att göra egna val och stå vid sitt beslut

6.5 Utbildning

Skola är en viktig förutsättning för ungdomars utveckling och det svenska språket har en stor betydelse för att ungdomarnas utveckling i det nya samhället ska utvecklas. Enligt Nielsen, Valentine & Sporton (2006), är barnens utveckling viktig för att kunna uppnå positiva resultat under svåra omständigheter som man kan stöta på. Det är viktigt att lyfta fram rätt budskap angående skolan vad gäller ungdomarna. Detta var något som samtliga intervjudeltagarna kom fram till då det visar sig att skolan är en trygg miljö för dessa barn och det är i skolan som ungdomarna uppfostras.

Personalen pratade även om att skolan kan se annorlunda ut i utlandet då Sverige utgår från olika system som både lärare och elever skall följa och i vissa länder finns det inga skolsystem att följa. Det kan samtidigt vara positivt att man styrs av olika system för att kunna uppnå vissa mål som leder till en trygg plats, en trygg miljö man vill vistas i. Ytterligare en viktig aspekt som framkom under intervjuerna var att barnen känner sig hemma i skolan då man följer ett visst schema och får en gemenskap med klasskamraterna. Även maten som ges i skolan ger en känsla av trygghet, att någon är mån om ens välmående. En av respondenterna berättade hur viktigt skolan är för barnen och citerade följande:

”Det är viktigt att barnen kan lämna HVB-hemmen och ta sig ut i den sociala verkligheten som alla barn har rätt till för att få den gemenskap man behöver, att kunna känna sig uppskattad av andra och samt att dem får dela med sig om sina tankar och åsikter med andra. Vi måste ständigt förklara för dem att skolan är viktig då vissa av barnen blir för bekväma med att stanna hemma istället för att gå till skolan. Då får man försöka förklara att skolan leder till ett självständigt liv och hur viktigt det är”.

Enligt Höjer & Johansson (2012) bör lärare, mentorer och skolsköterskor vara tillmötesgående när de möts av dessa ungdomar samt att ha empati och engagemang för att kunna uppmärksamma dem så de känner sig sedda och uppskattade. Vid intervjuerna framkom det även att lärarna bör ha störst fokus på hur hjälpen till dessa ungdomar ska ges och det är viktigt att de har stor kunskap om deras bakgrund och hur sårbara dem är. Enligt Nielsen, Valentine & Sporton (2006) är det nödvändigt att utveckla ett system för asylsökande med lagstiftningar som stödjer de ensamkommande barnen. Detta för att kunna erbjuda bästa möjliga stöd till dem och även att deras rättigheter ska vara tydliga för andra individer.

De centrala delarna som framkom under intervjuerna vad gäller skolor, var att varje kommun erbjuder plats på grundskola i kommunen och platsen ska erbjudas en vecka efter ankomst. Personalen berättade även att första veckan på boendet ska ett studiebesök till skolan erbjudas till barnen. Skolan har tydliga rutiner för mottagande

av barnen för att kunna utgå från barnens behov. Det ska även erbjudas undervisning i modersmål. Personal från boendet, god man och kontaktperson ska medverka vid utvecklingssamtal i skolan för barnens bästa. Vad gäller skolkning berättade en av respondenterna att det inte finns några konsekvenser för det, och nämnde följande:

”Det är inte alla som tycker om att gå till skolan, det är något man märkt när man arbetar med dessa ungdomar. Vissa vill inte till skolan och det är inget vi kan tvinga dem till utan man får helt enkelt förklara hur viktigt det är att gå till skolan. Som personal får vi inte ge barnen ”straff” om de inte går till skolan och med straff menar jag att man drar in deras veckopeng eller att de inte får träffa sina kompisar en viss tid. Barnen vet att om de inte går till skolan så finns det inga konsekvenser och det smittar av sig till de andra barnen ganska snabbt. Märker barnen att en av dem är hemma hela tiden och inte får konsekvenser för det så vill de också vara hemma”.

Under intervjuerna framkom det även att aktiviteter i skolan kan bidra till att barnen vill ta sig till skolan då man umgås med andra barn och har någon typ av gemenskap. En av intervjupersonerna nämnde följande: *”Vissa barn tycker om att gå till skolan de dagarna då de har gymnastik. Detta för att kunna fokusera på aktiviteten som är rolig för dem som exempelvis fotboll. Även om det rör sig om en timme per dag, så kan de glömma allt otäckt de gått igenom under en timme då aktiviteter utförs. Detta är något som de ofta pratar om”.*

Det framkommer tydligt hur viktigt det är med skola för just ensamkommande barn då skolan är en del av uppfostran, en viktig del av ens liv. Alla barn ska ha rätt till att gå i skola och vad gäller ensamkommande så verkar det nyttigt för dem att integrera sig i skolsamhället. Detta för att bli delaktiga och vara lika de svenska barnen, samt få samma förutsättningar som de andra. Om ensamkommande barn går i skolan ständigt som man ska, kanske processen för att lära dem språk och allmän kunskap, bidrar till ett effektivare resultat för dem att växa som individer. Det framkom tydligt att barnens behov vad gäller skola, är något som ska finnas där för dem för att uppnå den trygghet de behöver.

6.6 Fritid

Personalen menar att genom att anordna olika aktiviteter försöker man få barnen att vara delaktiga och umgås med andra personer. Aktiviteterna kan vara att spela fotboll, spela biljard, gå på bio eller bowla. Har man tur på boendet så får man med alla barnen till dessa aktiviteter, men annars är det alltid några som hittar på egna aktiviteter med sina kompisar utanför boendet. Genom aktiviteter kommer personalen barnen väldigt nära och man lär sig att samspele med varandra.

”Varannan helg har personalen en aktivitetsdag med barnen där man tillsammans kommer överens om vad vi ska hitta på för en gemensam aktivitet. Varannan helg får barnen pengar där de kan hitta på eget aktivitet med sina kompisar”.

Personalen vill att barnen ska vara aktiva och röra på sig mera, det är lätt att barnen stänger in sig på sina rum för att göra sina läxor och sedan spela tv-spel. En del av barnen är måna om sin hälsa och tycker om att träna men det finns även barn som inte gillar att träna. Det är viktigt som personal att fånga upp de barnen som är instängda i sina rum för att få dem att röra lite på sig och skapa relation med dem. Barnen måste lockas till en mer aktiv tillvaro. Hessle (2009) menar att integrationsprocessen för ensamkommande barn har stor betydelse för fritids sysselsättning och sociala nätverk. Ensamkommande barn som kommer från olika länder som tidigare inte pratat om hur viktigt det är med fysiska aktiviteter har inte den förståelsen när det gäller vikten av att träna. Efter att ha bott i Sverige ett tag börjar de komma in i tänket vad gäller träning. En av respondenterna uttrycker följande:

”Vissa barn tycker att det är onödigt att träna. Det finns roligare saker man kan göra. Men efter att ha kommit in i det svenska systemet så märker man att deras tankesätt ändras. De börjar förstå hur viktig fysisk aktivitet är för deras hälsa”.

6.7 Hinder i arbetet

Personalen menar att de stöter på konflikter i vardagen och att de försöker lösa det på ett smidigt sätt. Det som kan vara ett ganska stort hinder i arbetet är språket. Höijer & Magnusson (2008) menar att språksvårigheter är stora hos personalen på HVB-hem. När ensamkommande barn kommer till ett nytt land kan de inte svenska och det kan ta tid att lära sig. När man är i ett hem så måste man kunna kommunicera för att förstå varandra och för att undvika missförstånd. Språket är väldigt viktigt i vardagen för att kunna hjälpa dessa barn med det de behöver hjälp med. Kohli (2006) menar att kommunikationen med ensamkommande barn är relevant i bemötandet, vilket är svårt då de professionella och barnen inte talar samma språk och samtalen är beroende av tolken. Intervjupersonerna pratade mycket om hur kommunikationen är det absolut viktigaste, och en av respondenterna nämnde följande:

”Ibland kan jag se att någon av barnen inte verkar må bra och då försöker jag prata med honom för att förstå vad som tynger honom men så förstår inte vi varandra. Vi har tolk vid olika möten men vi har ingen tolk i hemmet”.

Det är viktigt för dessa barn att gå i skolan och lära sig det svenska språket. Nielsen, Valentine & Sporton (2006) menar att skolan har en stor betydelse för barnens utveckling så de kan nå positiva resultat. Att lära sig språket och kunna kommunicera är det viktigaste verktyget man har menar Kohli (2006).

”Barnen har väldigt olika skolbakgrund och olika förståelse för varför skolan är viktig. En del av dem tycker att det är onödigt att gå i skolan men samtidigt har vi en del som inte missar en enda lektion”.

Ett annat hinder som personalen stöter på i arbetet med vissa ensamkommande barn är synen på kvinnlig personal. Vissa av dessa barn är uppfostrade i en kultur där kvinnan inte har något att säga till om och som vuxen är det kvinnans skyldighet att lyda dem. För dessa ungdomar kan tillsägelser från kvinnlig personal vara mycket svårt att hantera från början. Detta var något en av respondenterna medgav och uttryckte sig följande:

”Killarna behöver förståelse för hur det svenska systemet fungerar. Jämställdhet är svårt att förstå för de ungdomar som vuxit upp i samhällen där det är männen som styr. Hur man bemöter unga tjejer och att killarna måste respektera dessa tjejer är viktigt att prata om. Killarna har många gånger en orealistisk bild av vad de har rätt att få av det svenska samhället både nu och som vuxna”.

Personalen pratar även om hur viktigt det är att hålla sina känslor i styr vid svåra situationer. Man hamnar i svåra situationer där barn gör sig illa för att de mår dåligt och då är det viktigt att man agerar på rätt sätt. Persson (2012) menar man som person spelar olika roller och personalen anser att man på arbetsplatsen har en specifik roll som socialarbetare och då är det viktigt att man agerar på ett professionellt sätt i svåra situationer.

7. Diskussion

7.1 Metoddiskussion

Studiens syfte var från början att undersöka vilket stöd ensamkommande flyktingbarn behöver vid ankomsten till Sverige. Vi ville i vårt uppsatsskrivande undersöka och intervjua barnen men märkte att det var omöjligt att göra det på grund av tidsbrist samt etiska skäl. Därför ändrade vi studiens syfte till att undersöka och intervjua personalen som arbetar på HVB-hem.

Insamlingen av vetenskapliga artiklar och avhandlingar som vi tidigare gjort underlättade för oss i vårt skrivande samt sparade oss mycket tid. Vid val av vår teoretiska ansats bestämde vi oss för både Goffmans rollteori samt Maslows behovstrappa då vi kände att dessa två teorier passade in i vår uppsats. Dessa två teorier bestämde vi efter intervjuer med personalen på HVB-hemmen och insamlingen av all material. Angående insamlingen av tidigare forskning, var det svårt att få fram mycket information om ensamkommande flyktingbarn då det inte finns mycket forskning kring det ämnet. Därför fick vi använda oss av det material som vi tyckte var relevant för vår studie.

Intervjuerna utfördes genom semistrukturerade frågor för att få mer ingående och friare svar från intervjupersonerna samt utrymme för följdfrågor (Watt Boolsen, 2007). Detta kan vara en fördel anser vi då det framkom olika teman som vi tidigare inte tänkt på men gynnade oss i uppsatsskrivandet. Genom att ha utgått ifrån de sju teman har vi kunnat undersöka det vi hade som mål att undersöka i studien.

Genom att använda kvalitativa intervjuer får vi en djupare förståelse för hur personalen hjälper dessa ensamkommande flyktingbarnen på bästa sätt. Vi kontaktade en verksamhetschef som driver flera HVB-hem via telefon med förfrågan om personalens deltagande. Verksamhetschefen tyckte att det lät intressant och vi bokade sex intervjuer. Det vi funderat på i efterhand är att vi borde ha intervjuat både utbildad och outbildad personal för att se om det finns likheter och skillnader i deras arbetssätt.

Under intervjuens gång upptäckte vi att personalens svar på frågor varierade beroende på vilka erfarenheter personalen hade. Då alla personer är olika och har olika erfarenheter i livet blir självklart varje individs svar varierande. Dock har vi enbart intervjuat utbildade personal vilket kan vara positivt att personalen har mer kunskap om hur man arbetar med barn. Det hade varit intressant att intervjuar utbildad personal för att se om deras syn att arbeta med barn är annorlunda. När vi väl skrivit klart vår analys och resultat märkte vi att vi fick en klarare bild vad gäller stödet barnen erbjuds. Det vi vill lyfta fram vad gäller intervjuerna är att svaren vi fick från intervjupersonerna var tydliga, utförliga och relevanta till vår studie och hjälpte oss mycket inför vårt skrivande. Det framkom även viktiga punkter som vi tidigare inte tänkt på vilket är en fördel med semistrukturerade frågor. I efterhand funderade vi även på om man istället skulle ha intervjuat flera personer samtidigt för att få en gruppdiskussion där flera synpunkter lyfts fram och en diskussion startas utifrån det. Fördelen med att intervjuar flera personer samtidigt kan vara att när diskussionen väl tar plats, får forskarna mer underlag att använda sig av då en diskussion kan leda vidare till flera diskussioner. Nackdelen kan vara att man inte känner sig lika trygg och vissa tar mer plats än andra vilket kan göra att man inte får all information man egentligen kunde ha fått. Vi anser även att transkriberingen kan bli svårare att renskriva när det är gruppdiskussion då det kan bli svårare att skilda på vem av personerna som säger vad. Vi har även reflekterat kring hur det hade sett ut om vi hade intervjuat två kommunala HVB-hem och privata HVB-hem för att se vad som skiljer dem åt.

7.2 Resultatdiskussion

I följande avsnitt diskuteras studiens resultat och analys.

De ensamkommande barnens behov är mycket olika och hjälpen de får kan se väldigt olika ut beroende på vem som utför den. Behovet är oerhört brett då alla individer

varit med om olika händelser vilket bidrar till massvis med insatser av social hjälp. Som tidigare nämns i resultatavsnittet, pratade personalen om det fysiologiska behovet där både mat-och sömnsvårigheter är viktiga aspekter för att ens välmående ska fungera, anser vi är en stor del till varför barnens utveckling bromsas. För att kunna må bra och klara att ta sig igenom vissa dagar måste mat- och sömnrutiner vara något man bör lägga fokus på. Mat-och sömnbrist bidrar till mycket komplikationer för vilken individ som helst och särskilt för barn. Som personalen nämner så bidrar det till aggressivt beteende vilket vi anser kan vara ett problem för de övriga ungdomarna som bor på boendet. Det kan utvecklas till att fler ungdomar blir inblandade och då uppstår ett större problem. Sådana problem är ganska normala för barn och ungdomar vid en ung ålder oavsett om skälet ligger på sömn- och matbrist. Det viktiga för personalen är att de hittar rätt sätt att lugna ner ungdomarna vid sådana tillfällen, eller att de försöker hitta ett system för att kunna lösa svårigheterna de har med mat och sömn. Personalen verkar vara medvetna om vad som bör göras men vi tycker att samtal med psykolog vore aktuellt vid sådana tillfällen för att bearbeta det som hindrar att man inte sover gott om nätterna och när matlusten försvunnit.

För att barn ska kunna utvecklas till en stark individ är trygghet en viktig aspekt i hela utvecklingsprocessen och personalen ser till att tryggheten ges. De strävar efter att få en bra relation med ungdomarna så att de kan vända sig till personalen med alla typer av problem eller bekymmer dem har. Enligt Maslow (1943) är kärlek viktigt för alla men särskilt för utsatta barn som tappat både förtroende och kärlek för andra människor. Det är viktigt att ha en bra relation med dem man arbetar med och särskilt med barn då man arbetar med att effektivt uppnå de mål man vill uppnå. Personalen pratar om att tryggheten är viktigt och det är förståeligt i de situationerna då barnens process till ett bättre liv inte hade varit möjlig utan den tryggheten.

De olika stödinsatserna som erbjuds är viktiga för att barnen ska kunna klara sig i samhället utan sina vårdnadshavare. Barnen har rätt till mycket hjälp från både personal och myndigheter. Vi funderar dock på om man skulle intervjua flera olika HVB-hem för att se hur stödet samt insatserna skulle se ut beroende på vilken kommun man bor i? Självklart är det väldigt lika vad gäller insatser från myndigheterna, men kanske inte aktiviteterna och veckopeng. Vi antar att inom privata HVB-hem omsätter man olika mycket och kanske kan erbjuda sina kunder mer eller mindre. Om verksamheterna är privata eller kommunala kan det också ha en stor betydelse.

Personalens stöd är mycket omfattande då de strävar efter att utföra en bra omsorg för dessa barn och ungdomar, och detta görs med samtalsterapi, vägledning och annan hjälp som barnen behöver i sin vardag. Att de finns där nära till hands dygnet runt är en stor uppskattning hos barnen anser vi då de kan vända sig till personalen som ska vara den trygga punkten i deras liv. Det kan röra sig om mardrömmar där ångesten kliver fram från deras undermedvetna, alla otäcka händelser de upplevt, eller behöver någon att prata med ifall de känner sig ensamma. Det framkom aldrig hur kontakten

mellan barnen som bor under samma tak är, och det anser vi hade varit intressant att veta. Då vissa talar olika språk och det svenska språket inte är så omfattande, vore det intressant att veta hur de kommunicerar med varandra och hur väl de trivs med varandra. Detta hade bidragit till mer förståelse för barnens trivsel och välmående. Trivs man med dem man bor tillsammans med och har ett fungerande system, utökas glädje och trygghet i ens liv och det får vi hoppas på att fallet är hos de olika HVB-hemmen. Det personalen pratade om vad gäller tryggheten, var att miljön i hemmet hade stor påverkan för hur känslan av trygghet skulle uppstå. Vi fick en känsla av att de satsat stort på att få en trevlig hemmiljö så att barnens välbefinnande och välmående utvecklas.

Vi antar att vara personal i denna typ av yrke då man handskas med yngre barn som inte har någon vårdnadshavare eller förälder, är oftast svårt för personal att alltid vara professionell utan att vara lite mänsklig också. Vissa av personalen anser att det kan vara svårt att vara professionell vid vissa tillfällen då de har en så pass nära relation till barnen. Persson (2012) menar att vi människor ständigt upprätthåller oss själva i en specifik roll. Det är viktigt att man visar lite medkänsla och självklart visar kärlek och trygghet på en nivå som det kan erbjudas, men att vara professionell är något man inte kan glömma, både för barnens och personalens syfte. Barn behöver struktur och regler samtidigt som de behöver kärlek och trygghet. Om personalen inte följer sitt professionella arbetssätt, brister det i själva omsorgsprocessen, kanske inte i början men på längre sikt. Vi tycker det är nyttigt att personalen har någon typ av kompisrelation med dem för att barnen ska känna sig trygga och bekväma med sin personal, men samtidigt tycker vi att man ska vara lite tillbakadragen och stark för att visa vart man står och vad syftet till arbetet är. En stor konsekvens som skulle kunna uppstå är då någon personal slutar arbeta på boendet och det kan orsaka känslomässiga situationer för barnen som blir förknippade med känslan av att lämna någon närstående, som exempelvis deras föräldrar. Det är just därför man bör vara professionell i ett yrke när man arbetar med barn, men självklart kan man vara lite medmänsklig.

Skola är viktigt för alla barn och ungdomar och särskilt för ensamkommande barn då de behöver lära sig det svenska språket, lära sig tydliga strukturer som behövs i livet och få en gemenskap med andra barn. Utvecklingsprocessen blir oerhört effektiv när barn går till skolan och lär sig nya möjligheter varje dag. Personalen pratade om att skolan var viktig för vissa av deras ungdomar då de tyckte att det bidrog till en trygg miljö och fick chansen att lära känna nya människor. Barnen känner sig hemma då de har ett schema att följa, en viss struktur som behövs i deras vardag, en gemenskap med sina klasskamrater. Personalen pratade även om att vissa barn inte tar sig till skolan då varken lust eller motivation finns. Deras argument var att de inte kan tvinga barnen att gå till skolan utan enbart får samtala med dem om hur viktigt det är att gå i skola. Det väckte stora funderingar hos oss vad gäller skolplikten. Alla barn som är folkbokförda i Sverige har skolplikt. Frågan är då vem som bär ansvaret att få ensamkommande barn att gå till skolan? Är det personalen på boendet, skolverket

eller är det kommunerna? Hos vanliga familjer är det föräldrarnas ansvar att se till att barnen tar sig till skolan och inte skolkar. Men vad gäller för ensamkommande barn, vems ansvar är det att se till att de tar sig till skolan och inte skolkar? Detta är funderingar som uppkom som vi hade velat ha svar på. Vi tycker att verksamhetscheferna borde ha något system där regler ska följas och att personalen ska vara tydliga med att förklara för barnen vilka regler som gäller och att skolplikt är något att ta hänsyn till. Då själva uppfostran delvis sker i skolan är det oerhört viktigt att de ensamkommande barnen går i skolan för att fler förutsättningar ska kunna väckas.

Det är inte enbart i skolan som kontaktnätet utvecklas, utan även utanför HVB-hemmen då personalen anordnar aktiviteter för att barnen ska få umgås med andra individer. De olika aktiviteterna kan vara att de spelar fotboll, går på bio eller spelar bowling med andra ungdomar. Personalens mål som de vill uppnå när de utför aktiviteter är att skapa samarbete och samspel mellan personalen och barnen, samt mellan barnen sinsemellan. Aktiviteter är något vi tycker är ett måste på sådana boenden för att barnen ska kunna släppa sina hemska tankar som de kanske dagligen tänker, och istället ha kul och släppa de tankarna under några timmar. Även gemenskapen är viktig för dem att uppleva, att ha vänner och andra människor att förlita sig på än enbart personalen. Personalen får även tillfälle att fånga upp de ungdomar som brukar vara för sig själva och få med dem att delta i olika aktiviteter vilken vi anser är väldigt nyttigt då deras sociala utvecklas.

Personalen menar att kommunikation är väldigt viktigt i alla yrken och även i privatlivet. Vid kommunikation kan man både missförstå varandra men också komma fram till gemensamma mål. Vid en bra kommunikation minskar man konflikterna som kan uppkomma vid missförstånd. En stor del som påverkar kommunikationen i arbete med ensamkommande flyktingbarn är språket. Personalen tycker att kommunikationen mellan personal och ungdom kan försvåras. För att undvika missförstånd använder de sig av tolk. Då tolk inte finns på plats dygnet runt kan det vara svårt för personalen att kommunicera med de barn som inte kan bra svenska. För att personalen ska kunna uppnå de mål de har för dessa barn, kunna erbjuda rätt stöd, krävs det att man har en god kommunikation, vilket vi anser brister i nuläget. Vi tycker att det är viktigt att ha utbildad personal som har kunskap om hur problem ska lösas och bearbetas. Verksamhetscheferna borde prioritera utbildad personal med fler språkkunskaper för att underlätta kommunikationen med de ensamkommande barnen.

Stöd och omsorg som ensamkommande barn får av personal och insatser från HVB-hem anser vi ger barnen en möjlighet att etablera sig i det nya landet på ett välbehövligt vis, vilket ger barnen ett hopp om en möjlig framtid.

8. Slutsats

Syftet med föreliggande studie var att undersöka vad det är för stöd ensamkommande barn behöver vid ankomsten till Sverige utifrån personalens erfarenhet.

Genom vår frågeställning har vi kunnat uppnå syftet med studien. Slutsatserna som kan dras av vårt resultat är att grunden för barnens välmående är deras fysiologiska behov. Barnen måste få sina fysiologiska behov tillgodosedda för att deras välmående ska fungera (Maslow, 1943). Barnens behov av stöd är individuellt och det kan vara allt från samtal till att behöva hjälp med att laga mat. Barnen behöver känna trygghet i den miljön de befinner sig i samt med personalen de har runt omkring sig. Personalen bör vara bra förebilder och en stödjande vuxen i barnens vardag då det är personalen som är barnens trygga punkt. Skolan är en viktig förutsättning för ungdomarnas utveckling i det nya samhället och personalen bör uppmuntra barnen till att gå till skolan. Dock förekommer det ofta att vissa barn inte tar sig till skolan vilket brister i omsorgen. Det anser vi är något verksamheterna bör ha fokus på vad för typ av resurser det krävs för att barnens ska närvara i skolan. Det är viktigt att man i verksamheterna skapar trygghet, en god relation, förståelse, och respekt för att verksamheterna ska fungera på ett bra sätt.

8.1 Förslag på framtida forskning

Under studiens gång har vi tänkt mycket på framtida forskning inom det här området. På grund av tidsbrist och etiska skäl har det inte varit möjligt att intervjua barnen. Vi anser dock att det vore nödvändigt att i framtiden forska vidare inom detta område men istället för att få ett perspektiv utifrån personalens erfarenhet, vore det istället nödvändigt att få ett helhetsperspektiv utifrån barnens synvinkel. Vad känner de här ensamkommande barnen om att flytta till ett nytt land och börja om från början? Vad är det de behöver vid ankomsten och vad förväntar de sig av personal som arbetar på HVB-hem? Dessa frågor är intressanta att få svar på för att få fram den riktiga informationen om stöd ensamkommande flyktingbarn verkligen behöver vid ankomsten till Sverige.

Referenser

Aronsson, B., Wiberg, C., Sandstedt, P., Hjern, A., Stockholms universitet, Centrum för forskning om ojämlikhet i hälsa (CHESS) & Samhällsvetenskapliga fakulteten 2009, "Asylum-seeking children with severe loss of activities of daily living: clinical signs and course during rehabilitation", *Acta Pædiatrica*, vol. 98, no. 12, pp. 1977-1981.

Ascher, H. 2009, "Ensamkommande flyktingbarn måste få stöd. Respekt och omsorg kan begränsa effekterna av tidigare trauman", *Läkartidningen*, vol. 106, no. 18-19, pp. 1254-1255.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Ekblad, S, Lindgren, J, Asplund, M, Burström, B. 2012. Existentiell osäkerhet ökar sårbarheten för psykisk ohälsa - analys av hälsosamtal bland vuxna asylsökande och kvalitativa intervjuer med flyktingar. Volym 89, nummer 2, sid 150-160.

Ekblad, S, Raundalen, M. (2005). Asylsökande barn- myndigheter väntar och kräver »fakta på bordet«. Volym 102, nummer 28-29, sid 2082-2083.

Forslund, C., Johansson, B.A., Kliniskt Centrum för Hälsofrämjande Vård, Institutionen för hälsa, vård och samhälle, Department of Health Sciences, Faculty of Medicine, Lunds universitet, Medicin, Clinical Health Promotion Centre & Lund University 2013, "Pervasive refusal syndrome among inpatient asylum-seeking children and adolescents: a follow-up study", *European child & adolescent psychiatry*, vol. 22, no. 4, pp. 251-258.

Goffman, E. (1959). *Jaget och maskerna, en studie i vardagslivets dramatik*. Stockholm: Nordstedts.

Gustafson, Åsa (2004). *Sköra livsmönster: om integrations- och normaliseringsprocesser bland bosniska flyktingar*. Umeå Universitet.

Gustavsson, T. (2005). Får asylsökande barn den vård de har rätt till? Volym 102, nummer 23, sid 1821-1823.

Hessle, M. (2009). *Ensamkommande men inte ensamma: Tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Doktorsavhandling, Stockholm universitet, Pedagogiska institutionen.

Höjer, I., Johansson, H., Institutionen för socialt arbete, Samhällsvetenskapliga fakulteten, Faculty of Social Sciences, University of Gothenburg, Department of Social Work & Göteborgs universitet 2013; 2012, "School as an opportunity and resilience factor for young people placed in care", *European Journal of Social Work*, vol. 16, no. 1, pp. 22-36.

Höijer, Catharina, & Magnusson, Elisabeth. (2008). *Från asylhem till eget hem – ensamkommande asylsökande barn i Östersund*. (Rapport nr 2008:9 i FoU Jämtes rapportserie). Östersund: FoU Jämtland.

Janson, S. 1998, " Faktorer som påverkar hälsan hos invandrar- och flyktingbarn", *Läkartidningen*, vol. 95, no. 17, pp. 1951.

Johansson, BA, Asanovska, G, Edgren, J, Jägervi, M. (2009). Ensamkommande traumatiserade flyktingbarn - fyra fallrapporter. Uppehållstillstånd kan ge psykiatriska komplikationer. Volym 106, nummer 18-19, sid 1268-1272.

Johansson, B.A., Ljungberg-Miklos, J., Parnegård, A., Eriksson, T., Institutionen för kliniska vetenskaper, M., Sektionen för Psykiatri/Primärvård/Folkhälsa, Socialmedicin och global hälsa, Psychiatry/Primary Care/Public Health, Division of Social Medicine and Global Health, Faculty of Medicine, Department of Clinical Sciences, M., Folkhälsa, Public Health, Lunds universitet, Medicin & Lund University 2006, "Inget kliniskt stöd för påståendet att asylsökande barn blivit nerdrogade", *Läkartidningen*, vol. 103, no. 11, pp. 855-857.

Kaufmann, G. & Kaufmann, A. (2005). *Psykologi i organisation och ledning*. (2., rev. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Keselman, O, Cederborg, A-C, Lamb, ME, Dahlström, Ö. (2008). Mediated Communication with Minors In Asylum-seeking Hearing. Volym 21, nummer 1, sid 103-116.

Kohli, Ravi (2006) *The Sound Of Silence: Listening to What Unaccompanied Asylum-seeking Children Say and Do Not Say*. Oxford: Oxford University.

Kongstad, P. (2005). Läkaretiken och de apatiska flyktingbarnen. Volym 102, nummer 26-27, sid 1960-1961.

Kvale, S & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa intervjun*. Lund: Studentlitteratur AB

Magnusson, Nicola (2011). *"Refugeeship"- A project of justification*. Stockholm: Stockholm Universitet.

Maslow, Abraham (1943). A Theory of Human Motivation. Published in *Psychological Review*, 50, 370-396. Hämtad den 13 april 2015 från <http://psychclassics.yorku.ca/Maslow/motivation.htm>

Meeuwisse, A & Swärd, H. (2006). Vad är socialt arbete? I Meeuwisse, A., Sunesson, S & Swärd, H. (red.) *Socialt arbete. En grundbok*. Stockholm: Natur och kultur.

Migrationsverket (2014 a). *Migrationsverket - mitt i världen*. Hämtad den 2 april 2015 från <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Migrationsverket---mitt-i-varlden-2014.html>

Migrationsverket (2015). *Aktuellt om...ensamkommande barn*. [Elektronisk resurs].
<http://www.migrationsverket.se/download/18.39a9cd9514a34607721343b/1425399445527/Aktuellt+om+ensamkommande+barn+och+ungdomar+mars+2015.pdf>

Migrationsverket (2014 b). *Överenskommelser om mottagande av ensamkommande barn i kommuner*. Hämtad den 2 april 2015 från <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Overenskommelser-om-mottagande.html>

Migrationsverket (2014 c). *Asylsökande barn*. Hämtad den 2 april 2015 från <http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Asylregler/Asylsokande-barn.html>

Nielsen, KB, Valentine, G, Sporton, D. (2006). Post conflict identities: Affiliations and practices of Somali asylum seeker children. Volym 4, nummer 2, sid 203-217.

Patel, R & Davidsson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Persson, Anders (2012). *Ritualisering och sårbarhet: ansikte mot ansikte med Goffmans perspektiv på social interaktion*. Malmö: Liber AB

Socialstyrelsen (2013). *Ensamkommande barns och ungas behov- en kartläggning*. [Elektronisk resurs].
<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19276/2013-11-37.pdf>

Socialstyrelsen (2015). *Ensamkommande barn och unga*. Hämtad den 2 april 2015 från <http://www.socialstyrelsen.se/barnochfamilj/placeradebarnochunga/ensamkommande-barn-unga>

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Malmö: Liber.

Vetenskapsrådet. (2013). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Watt Boolsen, Merete. (2007). *Kvalitativa analyser*. Malmö: Gleerups.

Wigg, U. (2008). *Bryta upp och börja om: Berättelser om flyktingskap, skolgång och identitet*. Linköping: Linköping Universitet.

Bilagor

Bilaga 1 Intervjuguide

1. Kan du beskriva din befattning och vad har du för huvudsakliga arbetsuppgifter?
2. Vilka behov anser du att barnen har?
3. Vad får de för stöd hos er?
4. Vad innebär stöd och omsorg för ensamkommandebarn?
5. Vad är dina tankar kring barnets bästa? Kan du berätta mer om i vilken utsträckning ditt arbete uppfyller detta?
6. Finns det några utmaningar i arbetet med barnen?
7. Finns det några möjligheter till förbättringar i arbetet med barnen?
8. Har du ytterligare synpunkter, viktiga kommentarer som du vill tillägga?

Bilaga 2 Informationsbrev

Hej!

Vi heter Hevi Auat och Rajmonda Salihu och studerar Socialt arbete- Ledning och organisering på Halmstads högskola. För närvarande skriver vi vår C-uppsats med syfte att undersöka ensamkommande barns behov och stöd vid ankomsten till ett nytt land på ett HVB-hem.

Intervjuerna kommer att genomföras på arbetsplatsen av båda studenterna och beräknas att ta omkring 45 minuter. Vi vill gärna spela in intervjuerna om det är okej för er så underlättar det för oss under uppsatsskrivandet. Om du skulle vilja ställa upp på en intervju kan jag mejla frågorna till dig i förväg. Intervjumaterialen kommer att behandlas konfidentiellt, vilket innebär att förvaras oåtkomligt för andra samt avidentifieras. Medverkan till den här intervjun är frivillig och kan när som helst avbrytas.

Vi är tacksamma om du vill delta i studien och kommer då att kontakta dig för att bestämma tid för planerat möte och slutförande av intervjun.

Med vänliga hälsningar; Rajmonda Salihu och Hevi Auat.

Bilaga 3 Samtyckesblankett 1/2

Ensamkommande barns stöd i Sverige

Du tillfrågas om deltagande i ovanstående studie.

Ensamkommande flyktingbarn är ett officiellt begrepp för barn som kommer till Sverige utan föräldrar eller annan legal vårdnadshavare. Dessa barn kommer hit med en förväntan på att livet ska bli enklare, de kämpar trots att de möter många motgångar. Syftet med studien är att ta reda på vad det är för stöd ensamkommande flyktingbarn behöver vid ankomsten till Sverige.

Intervjun beräknas ta cirka 45 minuter och genomförs av Hevi Auat och Rajmonda Salihu. Vi kan komma överens och bestämma tid för planerat möte och slutförande av intervjun.

Vi vill gärna spela in intervjun på band om det är okej för er så underlättar det för oss under uppsatsskrivandet. Intervjumaterialen kommer att behandlas konfidentiellt, vilket innebär att förvaras oåtkomligt för andra samt avidentifieras. Medverkan till den här intervjun är frivillig och kan när som helst avbrytas.

Om Du vill delta ber vi Dig att underteckna här nedanför.

Studien ingår som ett examensarbete i Socialt arbete- Ledning och organiseringsprogrammet.

Vi är tacksamma om du vill delta i vår studie.

Med vänliga hälsningar Hevi Auat och Rajmonda Salihu

Samtyckesblankett 2/2

Jag har tagit del av informationen om ”Ensamkommande barns stöd i Sverige”

Jag har också tagit del av informationen att deltagandet är frivilligt och att jag kan avbryta när som helst utan att ange någon orsak eller med några konsekvenser för min behandling.

Härmed ger jag mitt samtycke till att bli intervjuad och att intervjun spelas in på band.

Underskrift av undersökningsperson

Underskrift av student

Ort, datum

Ort, datum

Underskrift

Underskrift

Telefonnummer

Telefonnummer

Rajmonda Salihu

Hevi Auat

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se